

ACTIVITEITEN- VERSLAG 2020

Samen werken
voor mentale gezondheid
& sociale inclusie

FOTOGRAFIE

© Laurent Gilson

PAGINA INSTELLINGEN

Bérangère Jadin

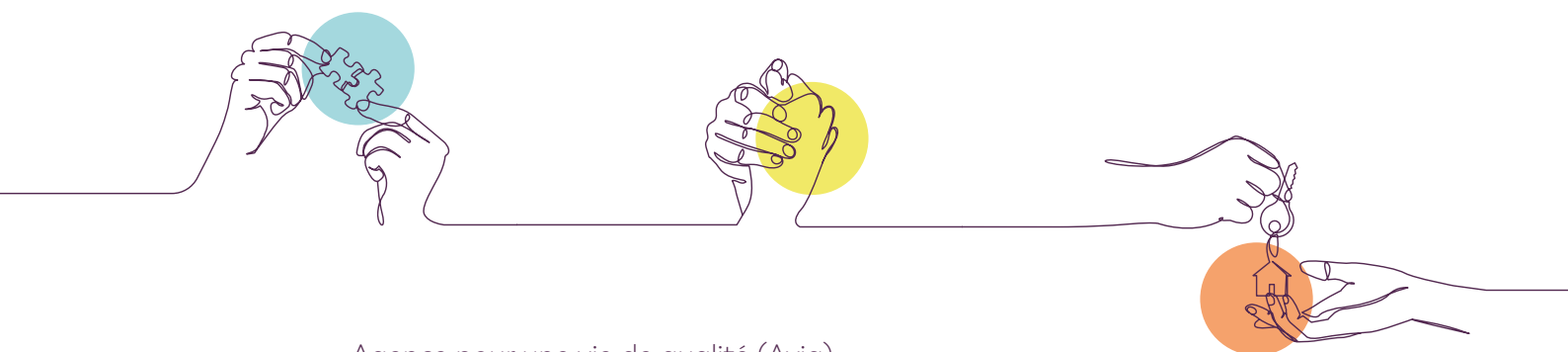
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Mathieu De Backer - Smes

Vooruitgangstraat, 323 - 1030 Brussel

ACTIVITEITENVERSLAG 2020

DANK AAN ONZE STEUNVERLENINGEN!

Agence pour une vie de qualité (Aviq)

Vereniging van de Federale en Bicommunautaire Sociale Fondsen
van de non-profit sector vzw (FeBi)

Commission communautaire française (Cocof)

Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC)

CERA (« Samen investeren in welvaart en welzijn »)

Fondation pour l'Aide aux Projets Humanitaires (NIF)

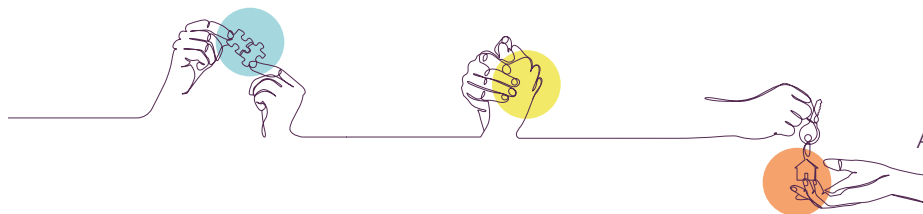
Koning Boudewijnstichting

Iriscare

Nationale Loterij

INHOUDSOPGAVE

PRESENTATIE VAN DE VZW	6
OPDRACHTEN	6
WAARDEN	6
DE ALGEMENE VERGADERING VAN 31/12/2020	7
DE RAAD VAN BESTUUR VAN 31/12/2020	7
ORGANISATIESCHEMA VAN 31/12/2020	8
ALGEMENE INLEIDING	10
CONNECT	12
INLEIDING	12
GEbruikte METHODEN	13
VERWEZENLIJkingEN IN 2020	17
ANALYSE VAN DE RESULTATEN	34
HR- EN BUDGETTAIRE ASPECTEN	35
VOORUITZICHTEN	37
SUPPORT	37
INLEIDING	37
PRESENTATIE VAN DE GEbruikers	38
ANALYSE VAN DE ONDERVONDEN PROBLEMEN	38
GEbruikte METHODEN	39
VERWEZENLIJkingEN IN 2020	42
NETWERKEN EN PARTNERSCHAPPEN	44
HR - EN BUDGETTAIRE ASPECTEN	45
VOORUITZICHTEN	46
HOUSING FIRST	47
INLEIDING	47
PRESENTATIE VAN DE GEbruikers	49
ANALYSE VAN DE ONDERVONDEN PROBLEMEN	51
GEbruikte METHODEN	54
ANALYSE VAN DE RESULTATEN	57
VERBONDENHEID (INLEG)	58
VERWEZENLIJkingEN IN 2020	62
HR-ASPECTEN	65
VOORUITZICHTEN	67
ALGEMENE VOORUITZICHTEN	68
FINANCIERINGEN	69

PRESENTATIE VAN DE VZW

OPDRACHTEN

Voor wie kampt met armoede, psychische problemen of een verslaving, blijkt maatschappelijke hulp en gezondheidszorg moeilijk toegankelijk. Dat is nochtans een fundamenteel recht.

Smes onderzoekt, ontwikkelt en bevordert innoverende oplossingen op maat door de samenwerking van psycho-medisch-sociale actoren en een onvoorwaardelijke bijstand aan de kwetsbare persoon :

- Door het uitwisselen van ideeën tussen professionals (Connect) ;
- Door professionele eerstelijns werkers te steunen (Support) ;
- Door samen met de betrokkenen een greep te krijgen op hun levensomstandigheden (Housing First) ;

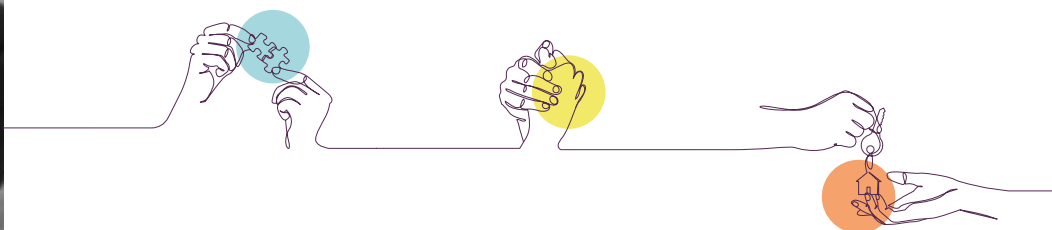
WAARDEN

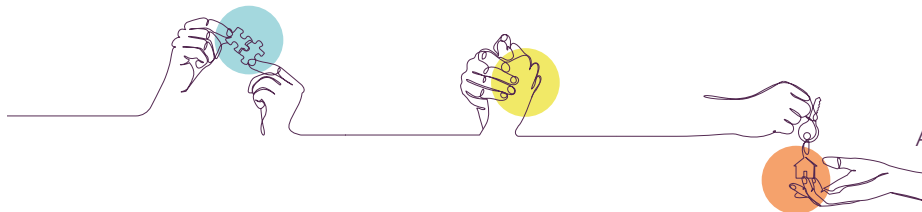
Smes ontwikkelt pragmatische acties met een lage toegangsdrempel met als doel een vlottere toegang to hulp en zorg vanuit de invalshoek van onvoorwaardelijkheid en volgens een globale benadering van de persoon.

Dat veronderstelt een niet-oordelende houding vanwege de professional en een gezamenlijke inspanning met de begunstigde (zowel professional als gebruiker) bij het formuleren van individuele antwoorden.

Het geven van informatie over de mogelijke keuzes, de risicobeperking en het respect voor de individuele keuzes dragen ertoe bij dat de persoon autonoom beslissingen neemt en ondersteunen hem of haar bij het nemen van verantwoordelijkheid voor zijn of haar daden.

De relatie tussen de professional en de begunstigde is gebaseerd op de welwillendheid en het scheppen van een vertrouwensband die het vertrouwelijke karakter van het woord respecteert.

DE ALGEMENE VERGADERING VAN 31/12/2020

- Centre Bruxellois de Promotion de la Santé (CBPS)
- Centre Exil
- Begeleidingscentrum van Elsene
- Centre Hospitalier Jean Titeca (CHJT)
- DIOGÈNES
- DoucheFLUX
- Dune
- En Route
- Entr'Aide des Marolles
- Entre autres IHP
- Fami-Home
- Fédération des Services Sociaux (FdSS)
- FEDITO BXL
- Iris Ziekenhuizen Zuid
- Huis Van Vrede
- L'Adret CSM
- L'Îlot
- La Gerbe SSM
- Lama
- Le Forum – Bruxelles contre les inégalités
- Le Méridien SSM
- Ligue Bruxelloise pour la Santé Mentale (LBSM)
- Onthaalhuis Onderweg
- Onthaalhuis van Spullenhulp
- Maison d'Accueil Socio-Sanitaire de Bruxelles (MASS)
- Dokters van de Wereld - België
- Œuvre de L'Hospitalité – Home Baudouin
- Pierre d'Angle
- Overlegplatform Geestelijke Gezondheidszorg Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Psycho-Sociaal Centrum St. Alexius
- Rivage SSM – Den Zaet GGZ
- SMES-Europa
- Source
- Transit
- Serge Bechet
- Charles Burquel
- Pierre Collet
- Vincent Desirotte
- Véronique Liebling
- Jean-Louis Linchamps
- Patrick Sereno
- Didier Stappaerts
- Bernadette Vermeylen
- Luc Wynen

DE RAAD VAN BESTUUR VAN 31/12/2020

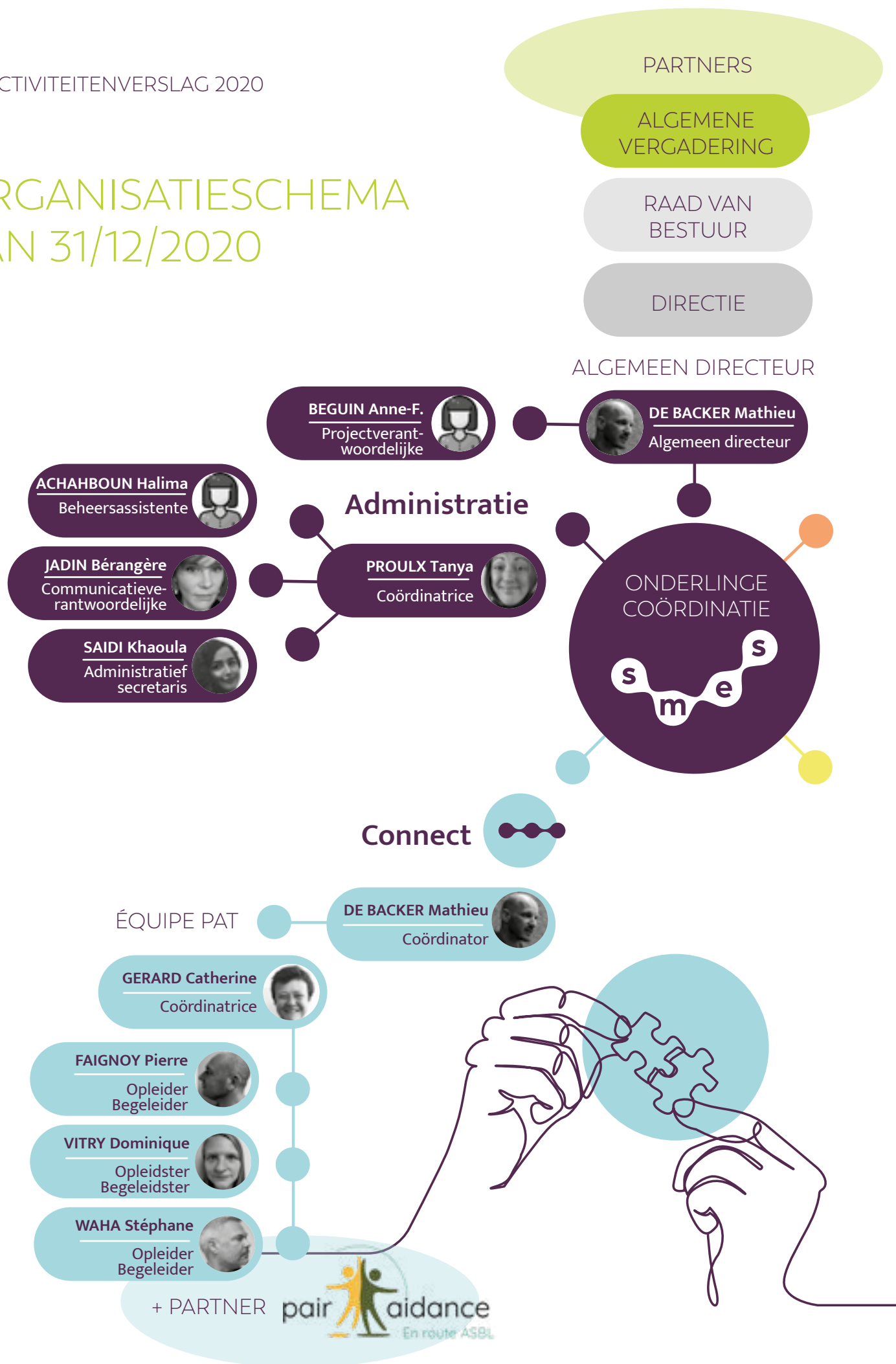
Twee medevoorzitters :

- Marie-Alice Janssens, coördnatrice de Huis van Vrede
- Chloé Nadeau, coordinatrice du service de psychologie du Centre Hospitalier Jean Titeca

Zes bestuurders :

- Iris Goffin, responsable trACTor au PSC Sint Alexius
- Laurent Demoulin coordinateur de DIOGENES
- Yahyâ Hachem Samii, directeur de la LBSM
- Didier Lestarquy, coordinateur de La Gerbe SSM
- Céline Nieuwenhuys, secrétaire générale de la FdSS.
- Eric Husson, coordinateur du Projet Lama

ORGANISATIESCHEMA VAN 31/12/2020

+ PARTNERS

samusocial
.brussels

REATI Isabella
Projectverant-
woordelijke

GUERRERO Gaëlle
Projectverant-
woordelijke

GAGLIARDI Andrea
Projectverant-
woordelijke

CALLIGARIS Gaia
Coördinatrice

ALLA Rezlane
Psychosociaal
werkster

AZARIAN Elodie
Psycholoog

BORZI Samanta
Ervaringsdeskundige

COLLE Fabian
Arts

DEKONINCK Kevin
Psycholoog

GERARD Catherine
Maatschappelijk
werker

JARDON Julien
Maatschappelijk
werkster

LOKOSSOU Elis
Psychosociale
begeleider

ROCHEZ Sandrine
Psychosociale
begeleidster

TRIPS Alexandra
Psycholoog

VANDE WALLE Nele
Expert in
risicobeperking

Housing First

ALLART Muriel
Coördinatrice

TEAM
REÏNTEGRATIE

TEAM
BEGELEIDING

TEAM
HUISVESTING

GUSTIN Christel
Verantwoordelijke
huisvesting

SOMMEREYNS Pierre
Verantwoordelijke
huisvesting

VANDENHAUTEN Laura
Verantwoordelijke
huisvesting

Support

ÇAKIR Hülya
Coördinatrice

AJA FRESQUET Mahe
Psycholoog

BARBÉ Sandrine
Psychosociale
begeleidster

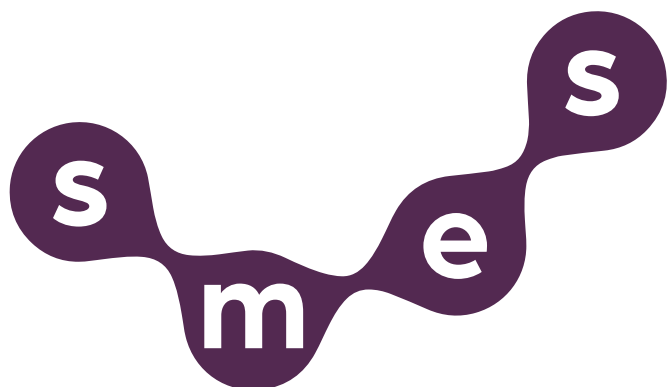

BOUDART Julien
Maatschappelijk
werkster

DE COSTER Sylvie
Psycholoog

ALGEMENE INLEIDING

Covid-19 heeft dus zijn stempel gedrukt op 2020, en dit (vooral) in negatieve zin, maar ook in positieve zin. Immers, de pandemie heeft het belang van gezondheid in al zijn dimensies immers op het voorplan gebracht. Ze heeft vraagtekens geplaatst bij de trieste inkrimpingen van de budgetten van de zorgsector de laatste jaren, de noodzaak aangetoond om te investeren in bevordering en preventie en de media, de politieke verantwoordelijken en de bevolking doen nadenken over gezondheid zoals nooit tevoren. De ongelijkheid op het gebied van gezondheid heeft zich op flagrante wijze geopenbaard en talrijke psycho-medisch-sociale diensten zagen zich genoodzaakt het roer radicaal om te gooien om de meest kwetsbaren te kunnen helpen.

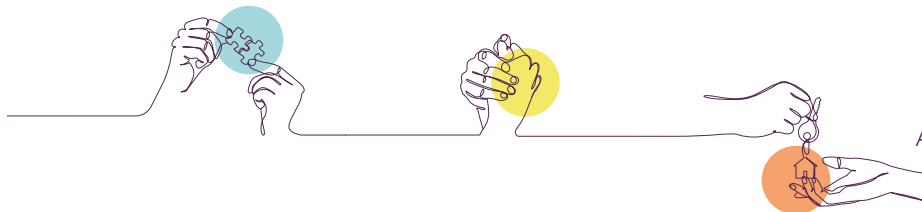
Deze kleine aanpassingen mogen ons echter niet uit het oog doen verliezen dat de sociale crisis slechts een kleine opleving is en dat de precariteit de komende maanden explosief zal toenemen. Heeft de lockdown van het voorjaar de armoede zichtbaar gemaakt met de lange rijen voor de deuren van de diensten voor voedselhulp, dan is de respons tot nu toe heel gericht en onvoldoende gebleven (tijdelijk moratorium op uitzettingen, 50 euro per maand financiële steun voor leefloontrekkers...) en compenseert deze niet de vertragingen in de uitbetaling van de sociale uitkeringen en de moeilijkheden om de diensten te bereiken die ze toekennen.

Terwijl in de herfst de werkzaamheden zijn gestart betreffende het toekomstige Geïntegreerde welzijns- en gezondheidsplan dat voorzien is in de Brusselse meerderheidsakkoorden, valt het te hopen dat dit een actieplan opstelt dat toelaat om de regionale ongelijkheid daadwerkelijk te verminderen en met name de huisvestingscrisis op te lossen, een van de voornaamste sociale determinanten die de gezondheid van de Brusselaars beïnvloeden.

In afwachting is het herstelplan dat in juli 2020 werd aangenomen door de regionale overheid een eerste stap in de goede richting, voor zover het volledig wordt uitgevoerd (daaromtrent blijft twijfel bestaan en verschillende sociaal-gezondheidskundige actoren hebben er onlangs hun bezorgdheid over uitgesproken¹).

¹ « Plan de relance bruxellois : un traitement différencié dans le social-santé ? », *Alter Échos* n°490, januari 2021.

In 2020 heeft dit herstelplan toegelaten om de actie van twee polen van Smes te versterken : Support zag haar team versterkt ter ondersteuning van de eerstelijnsactoren die geconfronteerd worden met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid, terwijl Housing First daklozen weer kon huisvesten op de site van Everecity.

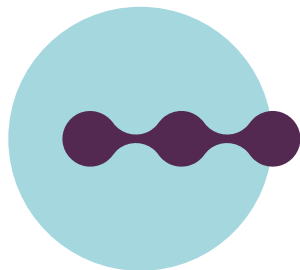
Heeft de gezondheidscrisis kansen geboden, dan heeft ze natuurlijk ook een grote invloed gehad op het werk van de teams, meer bepaald in de relatie met de Housing First-huurders of in de organisatie van de intervisiegroepen van Connect. Ze heeft ook een impact gehad op de werkrelaties tussen de teams van Smes en tegelijkertijd heeft de vereniging een belangrijke ontwikkelingsfase gekend. Begin 2020 telde Smes 18 medewerkers (goed voor 11,6 VTE). Op het eind van het jaar was dit aantal gestegen tot 31 (voor 21,88 VTE). Deze evolutie is te verklaren door verschillende elementen :

- voor Connect, de invoering van een ondersteuningsteam voor de ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid in de sociale gezondheidssector, « Peer And Team support », in partnerschap met En Route;
- voor Support, de versterking van het team (psycholoog, psychiatrisch maatschappelijk werkster, gespecialiseerde vormingswerker), onder andere als gevolg van het herstelplan;
- voor Housing First, de uitbreiding van het team als gevolg van de verhoging van de budgetten en de creatie van een team voor sociale herverbondenheid die gemeenschappelijk is aan alle Brusselse Housing First-projecten;
- en ten slotte, de aanwerving met een contract van bepaalde duur van een projectverantwoordelijke om de evaluatietools van de drie polen van de vereniging te versterken. Er werden ook een reeks indicatoren vastgesteld voor elk project en deze worden vanaf 2021 ingevoerd.

Deze dubbele context van uitbreiding van de teams en de gezondheidscrisis heeft de organisatie ertoe gebracht om met de steun van de ABBET in de herfst een chantier over welzijn op het werk te beginnen.

Wat het institutionele leven betreft, werd 2020 gekenmerkt door de komst van twee nieuwe leden, het Begeleidingscentrum van Elsene en het Œuvre de l'Hospitalité – Home Baudouin, en vooral door een wissel van het medevoorzitterschap van de vereniging. Na jarenlang in deze functie geïnvesteerd te hebben, hebben Laurent Demoulin (DIOGENES) en Bernadette Vermeylen plaatsgemaakt voor Marie-Alice Janssens (Huis van Vrede) en Chloé Nadeau (Centre hospitalier Jean Titeca).

Ziehier kort samengevat twaalf maanden waarin de teams had gewerkt hebben om de doelstelling van Smes te bereiken : het vergemakkelijken van toegang tot hulp en zorg voor mensen die moeilijkheden cumuleren. Op de volgende pagina's wordt uitvoeriger ingegaan op de activiteiten die uitgevoerd werden in de hierboven vermelde moeilijke context. Wij wensen u veel leesplezier.

INLEIDING

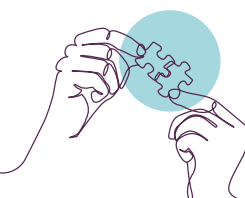

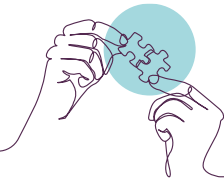
Zoals haar naam aangeeft, heeft Connect tot doel de actoren en de psycho-medisch-sociale actoren te verbinden met het oog op het verbeteren van de toegang tot hulp en zorg voor personen die problemen cumuleren op het gebied van sociale precariteit, psychische stoornissen en verslavingen.

Het spreekt voor zich dat deze verbindingsdoelstelling bijzonder moeilijk te bereiken is wanneer verplaatsingen en de mogelijkheden om elkaar te ontmoeten fors beperkt zijn. Ondanks de context heeft het jaar 2020 toegelaten om bepaalde chantiers die in de voorgaande jaren waren begonnen, vaste vorm te geven of verder uit te diepen, in het bijzonder de steun aan de ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid. Bovendien is er geïnvesteerd in nieuwe plaatsen van vertegenwoordiging, zoals de raad van bestuur van Bruss'Help. Ten slotte is er heel wat werktijd besteed aan het opmaken van het dossier voor de vernieuwing van de erkenning als ambulant gezondheidsnetwerk.

Dit werd met name opgebouwd aan de hand van een vragenlijst die naar de leden van het netwerk werd gestuurd om de prioritaire thema's te bepalen. Onder de ruim twintig antwoorden die werden ontvangen, kwam zowel bij de actoren uit de sector van de sociale bijstand als die uit de sector van de geestelijke gezondheidszorg of drugsverslaving één thema naar voren : de kwestie van de toegang tot huisvesting, die duidelijk een heel belangrijk onderwerp is in de toegang tot hulp en zorg. Door de respondenten werden verschillende aanpakken vermeld, zoals versterking van de Housing First-voorzieningen, de creatie van nieuwe toegangen tot de huisvesting direct vanaf de straat, de invoering van een quotum voor kwetsbare groepen in de sociale woningen van de OVM, het onderling verdelen van de creatie of het vastleggen van van woningen.

De problemen op het gebied van geestelijke gezondheid zijn natuurlijk ook aanwezig, zoals het niet vragen of het weigeren van zorg, toegang tot psychiatrische eerstehulpdiensten, crisisbeheer... Toegang tot zorg, geestelijke gezondheidszorg of gezondheidszorg in ruimere zin wordt diverse malen genoemd en er worden diverse aanpakken ter sprake gebracht : een universele medische dekking en automatisering van de rechten, einde van de territorialiteitsconflicten (met name van de OCMW's), de versterking van de functie 0,5 en van de laagdrempelige voorzieningen, de ontwikkeling van de praktijken van outreach en mobiele begeleiding, de creatie van gedecentraliseerde psycho-medisch-sociale permanenties, de creatie van een functie « toegangsfacilitator » in de openbare diensten.

In dit bemiddelingsregister vermelden de respondenten ook diverse keren de nodige ontwikkeling van de ervaringsdeskundigheid en van de overlegpraktijken.

Een aantal van deze bevinden of praktijken worden al heel lang gesteund door Connect, wat zowel een bewijs is van haar verankering in het terrein als een illustratie van de hardnekkigheid van de moeilijkheden voor wat betreft toegang tot hulp en zorg. De vinger op deze moeilijkheden leggen en er sectoroverschrijdende antwoorden voor aanreiken, dat is waar Connect zich het afgelopen jaar, en sinds haar oprichting een kwart eeuw geleden, voor heeft ingespannen.

GEBRUIKTE METHODEN

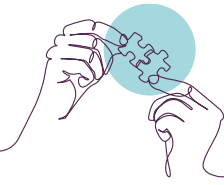
De algemene doelstellingen van Connect zijn :

- wijzen op de moeilijkheden in verband met de cumulering van problemen (sociale uitsluiting, geestelijke gezondheid, verbruik) en de sectoroverschrijdende (en eventueel innovatieve) antwoorden op deze moeilijkheden ;
- de barrières tussen de sectoren weg te nemen ;
- ondersteunen van de capaciteiten van de interveniënten om mensen met complexe problemen te helpen ;
- formuleren van bevindingen en aanbevelingen ter verbetering van de coherentie en de afstemming van de beleidsbepalingen die ontwikkeld worden ten behoeve van de doelgroep ;
- sensibiliseren van de burgers voor de realiteit waarmee de groep geconfronteerd wordt en voor de manieren waarop dit aangepakt kan worden.

Hiertoe worden de volgende operationele doelstellingen nagestreefd :

- creëren van reflectieruimten die gemeenschappelijk zijn voor de sectoren ;
- ontwikkelen van inter-kennis tussen de diensten ;
- beginnen met onderzoek in verband met de behoeften van de sectoren ;
- begeleiden van de creatie van sectoroverschrijdende pilootprojecten ;
- deelnemen aan sectorale en sectoroverschrijdende overleg- en besluitvormingsorganen ;
- verspreiden van de goede praktijken ;
- sensibiliseren, opleiden en begeleiden van de (toekomstige) professionals ;
- bijdragen aan het publieke debat over de zorg voor kwetsbare personen.

SECTOROVERSCHRIJDENDE INTERVISIES

Als basisactiviteit van Smes verenigen deze intervisiegroepen elk een tiental eerstelijns werkers die maandelijks bijeenkomen. Aangezien een van de doelstellingen van deze intervisies is om de kennis van het Brusselse sociaal-gezondheidskundige landschap te verbeteren, wordt in elke groep slechts één werker per instelling toegelaten. Deze doelstelling wordt ook bereikt door het « rondtrekkende » karakter van de voorziening : elke deelnemer verwelkomt immers bij toerbeurt de anderen in zijn dienst om deze voor te stellen. Na het bezoek aan de instelling wordt de sessie gewijd aan een discussie over klinische vignettes die werkers toelaat moeilijkheden ter sprake te brengen die verband houden met de zorg voor mensen die moeilijkheden cumuleren. De leiding van de groepen is in handen van een duo van interveniënten, de ene afkomstig uit de sociale sector, de andere uit de sector van de geestelijke gezondheidszorg.

INTERVISIES « ERVARINGSDESKUNDIGEN »

Het pleidooiwerk dat sinds 2014 door Smes is ingevoerd in verband met de ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid heeft een vraag blootgelegd vanwege deze nieuwe werkers uit de sociale en gezondheidssector om de beschikking te hebben over een gespreksruimte om kwesties aan te kaarten die specifiek betrekking hebben op de functie. Sinds 2018 werden twee cycli georganiseerd, die zeer succesvol waren.

UITWISSELINGSTAFELS

De situaties die in de intervisiegroepen besproken worden, doen regelmatig kwesties of problemen rijzen die gemeenschappelijk zijn aan de verschillende sectoren : zorg voor illegaal verblijvende vreemdelingen, niet-erkende huisvestingsstructuren, netwerkvorming... Deze kwesties worden dan besproken in de uitwisselingstafels, ruimten voor debat die tot doel hebben de bespiegelingen te verfijnen en de praktijken en/of de beleidsbepalingen aan te passen ten voordele van sociaal en psychisch verzwakte personen en van de personen die ze begeleiden.

Elke uitwisselingstafel wordt georganiseerd onder auspiciën van een intersectorale stuurgroep, waarin eerstelijns werkers, institutionele beheerders, politieke of administratieve besluitvormers en begunstigden worden samengebracht. Afhankelijk van de conclusies van de uitwisselingstafel kan dit comité zijn werkzaamheden voortzetten, eventueel uitgebreid met nieuwe partners, om diverse producten te vervaardigen, zoals instrumenten voor pleitbezorging, bewustmaking of opleiding.

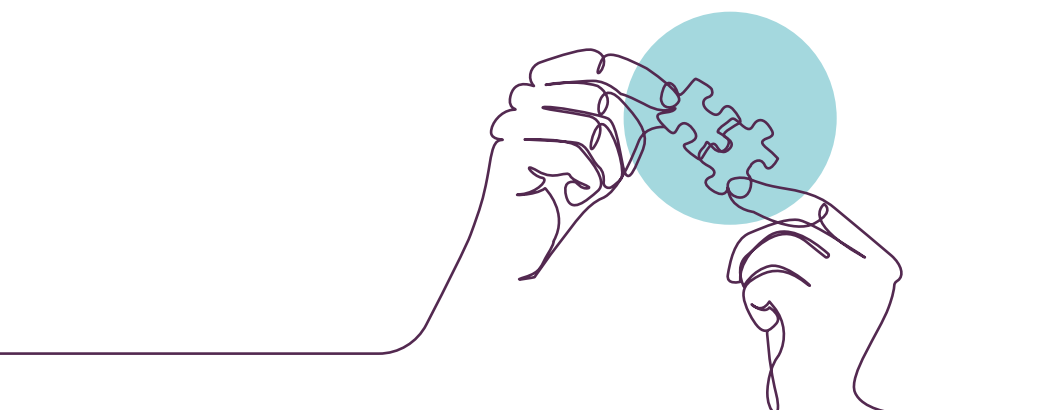
PLEIDOOI EN SENSIBILISERING

In de loop der tijd heeft Smes een grote deskundigheid ontwikkeld op het gebied van cumulering van problemen. Deze wordt regelmatig ingeroepen door diverse interveniënten : bijdragen aan tijdschriften of onderzoeken; interventies op colloquia of conferenties; sensibiliseringsmodules op uiteenlopende plaatsen zoals sociale coördinaties, hogescholen of universiteiten...

Deze deskundigheid wordt ook op proactieve wijze gebruikt door Connect, zowel jegens de « ontvangende partijen » van de welzijns- en gezondheidssector (eerstelijns werkers, directies van instellingen, politieke en administratieve beleidsmakers, begunstigden) als ten opzichte van het grote publiek. Zo zijn twee uitwisselingstafels (wetgevend theater voor de 25 jaar van Smes en « La violence en institution : sortir du tabou de la peur pour repenser les pratiques ») zijn het voorwerp geweest van publicaties met dezelfde grafische verpakking. Ze markeren het begin van een « verzameling » naslagwerken over de sectoroverschrijdende problemen en praktijken die de komende jaren ontwikkeld moeten worden. Evenzo wil Connect zwaarder wegen op het publieke debat over toegang tot hulp en zorg, met name via bijdragen zoals standpunten, cartes blanches enz.

VERTEGENWOORDIGING EN OVERLEG

De deskundigheid van Smes wordt ook op structurele wijze ingeroepen in diverse sectorale of sectoroverschrijdende consultatie- of overlegstructuren om de behoeften van de doelgroep op het gebied van verzorging (met name inzake toegang tot hulp en zorg) door te geven, kennis te maken met vernieuwende praktijken alsook de bevindingen en eigenaardigheden in verband met de sectoroverschrijdende zorg. Het gaat zowel om structurele instanties (comité de réseau régional de la réforme des soins en santé mentale, Bruss'Help, conseil consultatif bruxellois francophone de l'aide aux personnes et de la santé...) als gerichte werkgroepen.

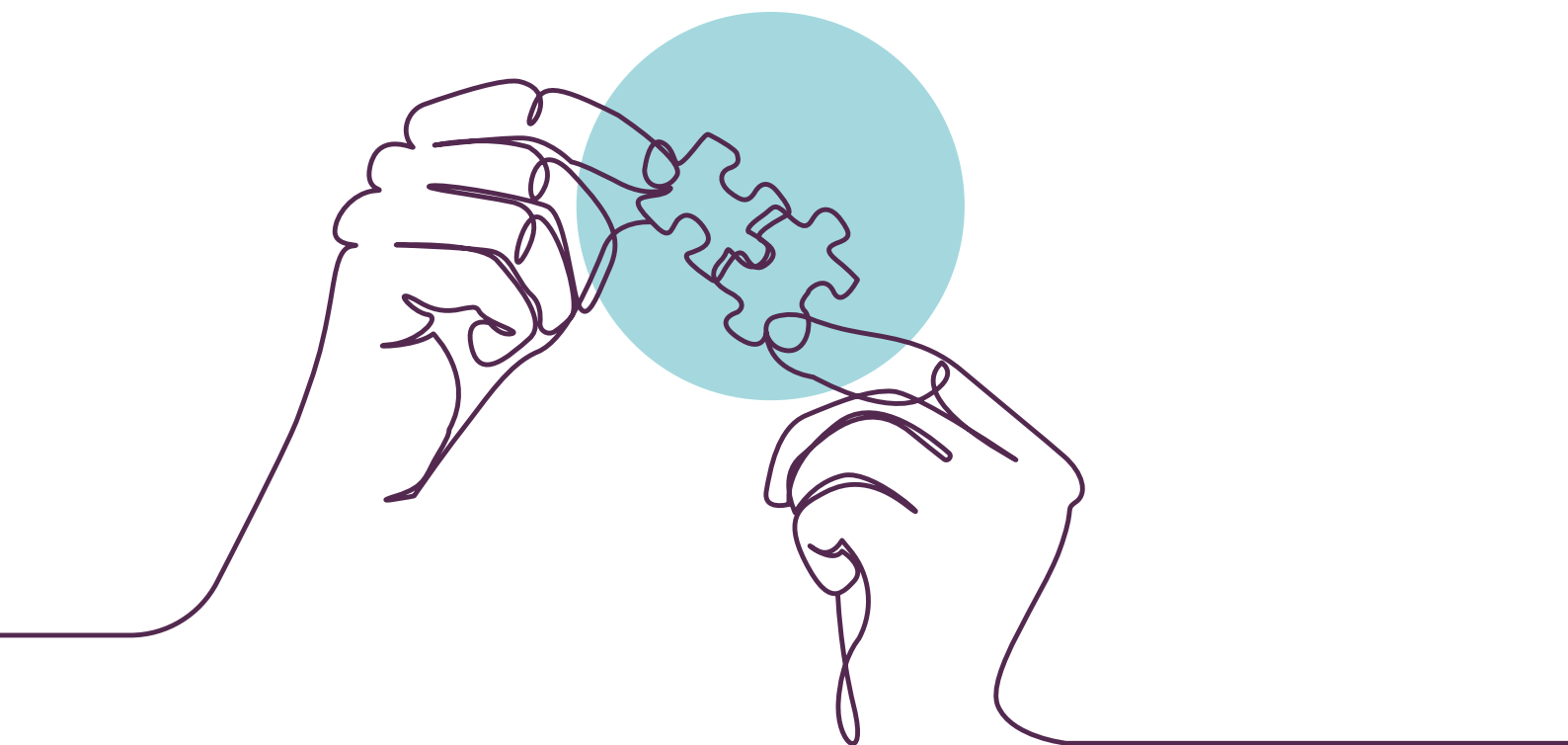
INFORMATIE, VERSPREIDING, COMMUNICATIE

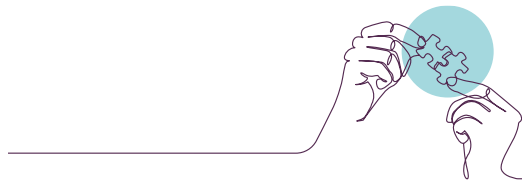
Om de professionelen van de welzijns- en gezondheidssector uit te rusten met betrekking tot de zorg voor de doelgroep heeft Smes Connect diverse communicatiekanalen ontwikkeld voor het verspreiden van allerlei informatie, goede praktijken, publicaties...

Er wordt met name een maandelijkse newsletter verspreid onder 600 bestemmingen. Deze bevat niet alleen nieuws over de sociaal-gezondheidskundige sector volgens de dynamiek van het moment (dakloosheid, huisvesting, migranten, verslavingen, geestelijke gezondheid, gezondheid) en een agenda van de komende evenement (ontmoetingen, colloquia, uitwisselingstafels, opleidingen, conferenties, activiteiten allerhande...), maar fungeert ook als kanaal voor de verspreiding van tools en praktijken (netwerkaart, WRAP, salles de consommation à moindres risques, ervaringsdeskundigheid...). Evenzo worden de sociale netwerken van Smes (Facebook, Twitter, LinkedIn) ingezet om de sectoroverschrijdende praktijken te verspreiden.

STEUN AAN SECTOROVERSCHRIJDENDE PRAKTIJKEN

Smes heeft bijgedragen tot het nadenken over, het conceptualiseren van en het experimenteren met nieuwe of sectoroverschrijdende praktische voorzieningen, met name via onderzoek (zoals het onderzoek « Naar een Housing First-programma in Brussel » in 2011 en het actieonderzoek « Netwerk van psychosociale begeleiders » in 2012). Evenzo is met name onder invloed van de ontwikkeling van Housing First binnen Smes de laatste jaren heel wat werk verricht op het gebied van bevordering van ervaringsdeskundigheid. In functie van de vastgestelde behoeften en de beschikbare middelen kunnen in de toekomst andere praktijken of voorzieningen verkend worden. Zo hebben binnen CRR besprekingen plaatsgevonden over de invoering van beroepsinlevingsstages en eventueel sectoroverschrijdend. Smes heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn om te werken aan de creatie van deze voorziening.

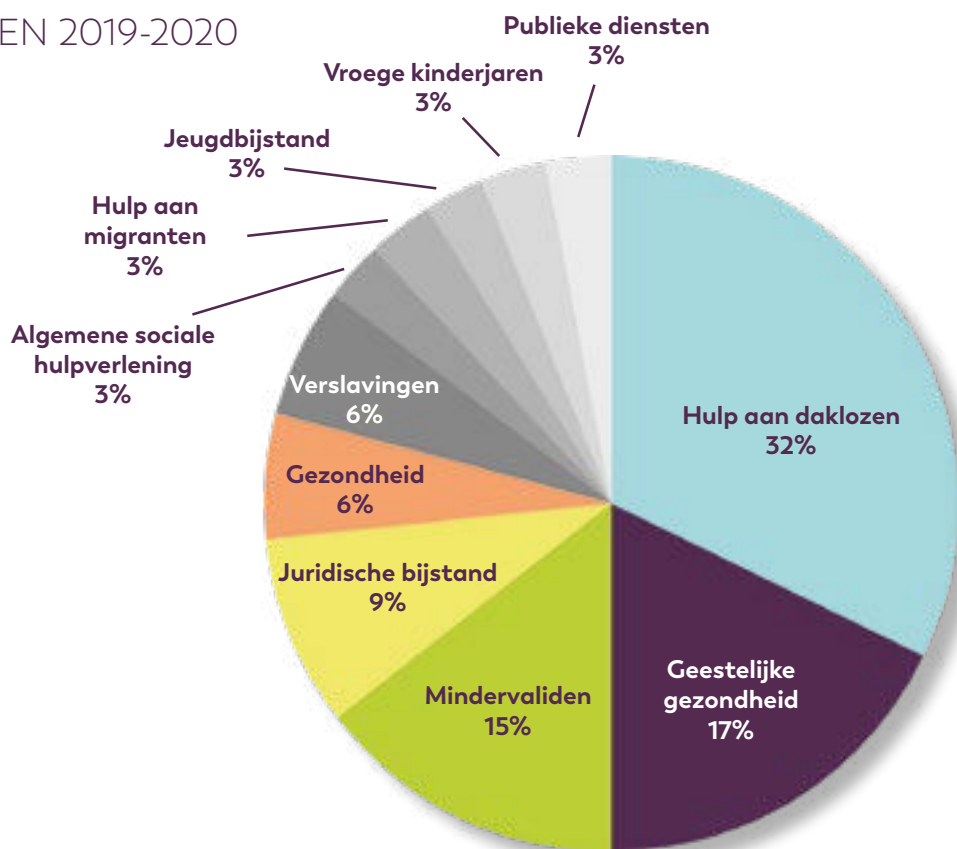
VERWEZENLIJINGEN IN 2020

SECTOROVERSCHRIJDENDE INTERVISIES

De gezondheids crisis heeft natuurlijk een grote impact gehad op deze activiteit. De cyclus 2019-2020 werd een halt toegeroepen door de lockdown van de lente, terwijl de cyclus 2020-2021 minder succesvol is geweest wat de inschrijvingen betreft. Konden de videoconferentie-tools vaak ingezet worden, dan er bestaat toch wat terughoudendheid, zowel vanwege bepaalde gespreksleiders en deelnemers : de dynamiek van de discussie is zeker heel verschillend en de technische bijkomstigheden kunnen onverbiddelijk zijn, nog los van het feit dat de « verwelkomende » dienst uiteraard buiten bereik is. Tot slot zet de overbelasting van de door ziekte en quarantaine verzwakte eerstelijnsdiensten niet aan tot deelname aan activiteiten buiten de vervulling van hun eerste taken. Dit heeft met name geleid tot de annulering van de Nederlandstalige groep van de cyclus 2020-2021, die slechts één inschrijving had ontvangen.

Voor de cyclus 2019-2020 waren vier groepen samengesteld. Ze omvatten 33 deelnemers, afkomstig uit 11 sectoren. De meest vertegenwoordigde is de sector van hulp aan daklozen (11 deelnemers), gevolgd door geestelijke gezondheid (6 deelnemers) en mindervaliden (5 deelnemers). Daarnaast zijn er de sectoren van rechtsbijstand en bijstand aan justitiabelen (3 deelnemers), algemene gezondheid (2 deelnemers) en drugsverslaving (2 deelnemers). Tot slot waren de sectoren van algemene sociale hulpverlening, hulp aan migranten, hulp aan jongeren, jonge kinderen en openbare en administratieve diensten vertegenwoordigd door elk één deelnemer. Het dient opgemerkt dat één instelling (Latitude Nord) ondergebracht werd in zowel de sector daklozen als de sector drugsverslaving aangezien haar activiteiten in de twee domeinen vallen.

DE GROEPEN 2019-2020

GROEP GELEID DOOR HÜLYA ÇAKIR (SMES SUPPORT) EN VINCENT CLAPUYT (MASS DE BRUXELLES).

Deze groep is drie keer samengekomen : 13/1, 2/3, 11/5, 8/6. Twee sessies die voorzien waren voor respectievelijk 3/2 en 20/4 werden geannuleerd : de eerste omdat de persoon die de groep zou verwelkomen ziek was, de tweede wegens de gezondheidscrisis. Bovendien werden de twee laatste sessies via videoconferentie gehouden.

De deelnemende instellingen waren :

- l'Aide à Domicile de Koekelberg ;
- Aprèstoe ;
- IHP Entre Autres ;
- Ministerie van de Federatie Wallonië-Brussel ;
- Dagcentrum La Forestière ;
- Dienst Buurtjustitie van de gemeente Sint Gillis ;
- SASE Outremer ;
- Talita ;
- Transit.

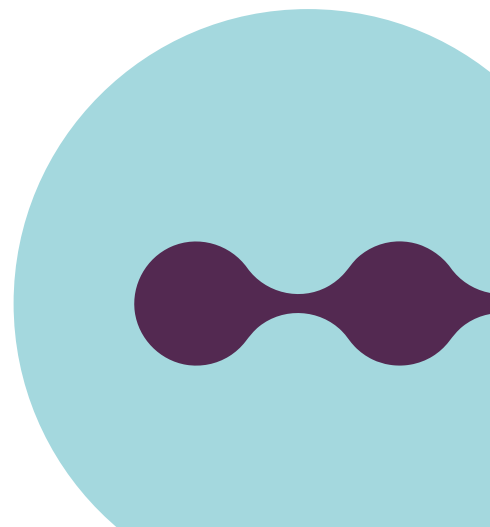

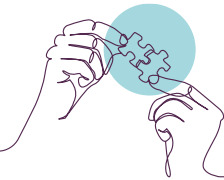
GROEP (NEDERLANDSTALIG) GELEID DOOR IRIS GOFFIN (TRACTOR) EN BRAM VAN DE PUTTE (DIOGENES).

Deze groep is vier keer samengekomen : 6/1, 10/2, 9/3, 7/9. Een sessie die voorzien was voor 20/4 werd geannuleerd wegens de Covid-19-pandemie.

De deelnemende instellingen waren :

- Albatros – CAW Brussel ;
- Begeleid Wonen Brussel (désormais Hubbie) ;
- Foyer Bodeghem ;
- Leger des Heil ;
- Dagcentrum Thuis ;
- Elmer ;
- MPC Sint Franciscus ;
- CAD De Werklijn.

GROEP GELEID DOOR ALAIN CAUFRIEZ (ENTR'AIDE DES MAROLLES) EN LAURENCE LEROY (BEGELEIDINGSCENTRUM VAN ELSENE).

Deze groep is vijf keer samengekomen : 7/1, 11/2, 10/3, 19/5, 16/6. Een sessie die voorzien was voor 20/4 werd geannuleerd wegens de Covid-19-pandemie en de twee laatste sessies werden via videoconferentie gehouden.

De deelnemende instellingen waren :

- Le Bivouac – Nausicaa ;
- Chez Nous – Bij Ons ;
- L'Équipe ;
- Onthaaltehuis Onderweg ;
- Home Juliette Herman ;
- Latitude Nord ;
- De gemeentelijke dienst Slachtofferhulp, Bemiddeling en Alternatieve Maatregelen van de gemeente Jette ;
- Service Laïque d'Aide aux Justiciables et aux Victimes ;
- Talita.

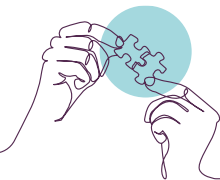
GROEP GELEID DOOR MAHE AJA (SMES SUPPORT) EN HÜLYA ÇAKIR (SMES SUPPORT).

Deze groep is twee keer samengekomen : 10/1, 21/2. De volgende sessies (voorzien voor respectievelijk 24/4, 15/5 en 12/6) werden geannuleerd wegens de Covid-19-pandemie. Voor deze groep was overschakelen op videoconferentie en/of verdere deelname zo goed als onmogelijk. De hiervoor aangehaalde redenen waren : overbelasting, geen ruimte beschikbaar om een vergadering via videoconferentie te houden, einde arbeidscontract... De groep was bovendien heel klein en was herleid tot één of twee personen wegens intrekkingen.

De deelnemende instellingen waren :

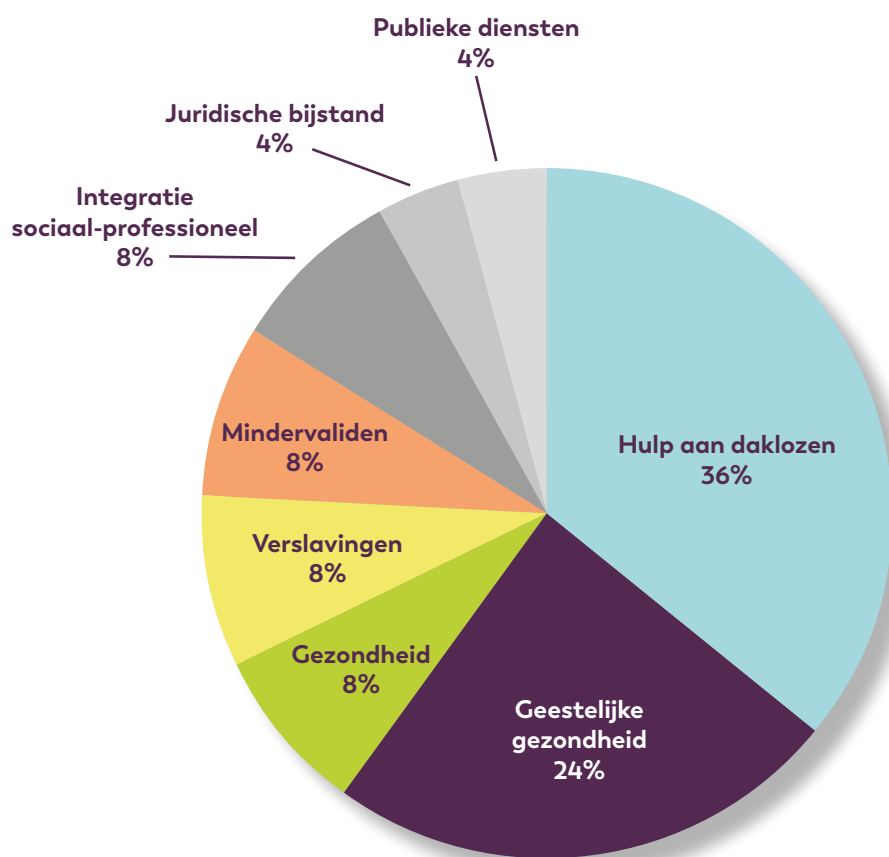
- Bapa Bruxelles ;
- Ziekenhuis Joseph Bracops ;
- Bru-Stars ;
- IHP Entre Autres ;
- Home Baudouin ;
- Medikuregem ;
- Source.

Voor de cyclus 2020-2021 werden drie groepen gevormd. Ze omvatten in totaal 25 deelnemers, afkomstig uit acht sectoren. De meest vertegenwoordigde groep is die van hulp aan daklozen (9 deelnemers), gevolgd door die van geestelijke gezondheid (6 deelnemers). Dan is er algemene gezondheid (2 deelnemers), drugsverslaving (2 deelnemers), mindervaliden (2 deelnemers), en sociaal-professionele integratie (2 deelnemers). Tot slot waren de sectoren van rechtsbijstand en bijstand aan justitiabelen en van openbare en administratieve diensten elk vertegenwoordigd door één deelnemer (I.Care werd ondergebracht in de eerste sector, ook al zouden haar activiteiten ook ondergebracht kunnen worden in de categorie drugsverslaving en/of bevordering van de gezondheid, terwijl Bruss'Help, hoewel voortkomend uit de overheid, ondergebracht werd in de sector van hulp aan daklozen).

DE GROEPEN 2020-2021

3 GROEPEN
25 DEELNEMERS
8 SECTOREN

8 ONTMOETINGEN

25 INSTELLINGEN
DEELNEMENDE

GROEP GELEID DOOR HÜLYA ÇAKIR (SMES SUPPORT) EN VINCENT CLAPUYT (MASS DE BRUXELLES).

Deze groep is drie keer samengekomen : 28/9, 26/10, 23/11. De sessie van november werd via videoconferentie gehouden.

De deelnemende instellingen waren :

- Gemeentebestuur van Etterbeek ;
- Antonin Artaud ;
- Aprèstoe ;
- CAD De Werklijn ;
- Centre Athéna ;
- Mission locale de Bruxelles-Ville ;
- Mission locale de Schaerbeek ;
- Porte ouverte ;
- Prisme ;
- WOPS.

GROEP GELEID DOOR XAVIER BRIKE (HELHA - CARDIJN) EN LAURENCE LEROY (BEGELEIDINGSCENTRUM VAN ELSENE).

Deze groep is twee keer samengekomen : 13/10, 15/12. Een sessie die voorzien was voor 17 november werd geannuleerd wegens de gezondheidscrisis.

De deelnemende instellingen waren :

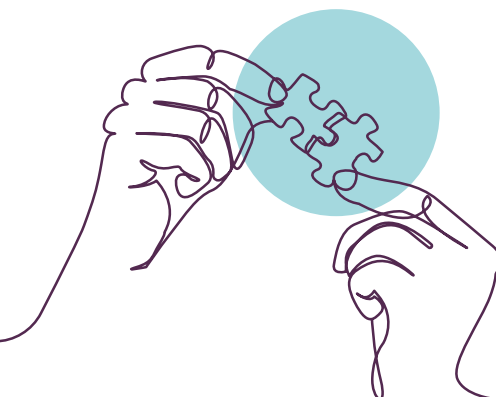
- Bruss'Help ;
- Centre Athéna ;
- Hubbie (voorheen Begeleid Wonen Brussel) ;
- I.Care ;
- Lama ;
- Transit ;
- Un Toit à Soi.

GROEP GELEID DOOR MAHE AJA (SMES SUPPORT) EN CLAIRE BERNIS (LAMA)

Deze groep is drie keer samengekomen : 2/10, 13/11, 11/12. De sessies van november en december werden via videoconferentie gehouden.

De deelnemende instellingen waren :

- Antonin Artaud ;
- Aprèstoe ;
- Bruss'Help ;
- Entre Autres ;
- Hobo ;
- Home Baudouin ;
- L'Ilot ;
- trACTor.

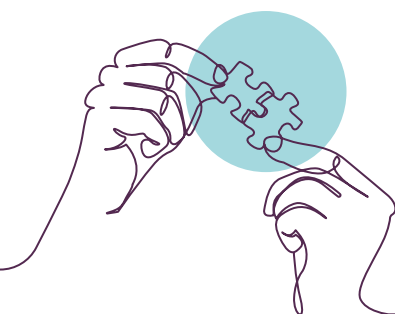

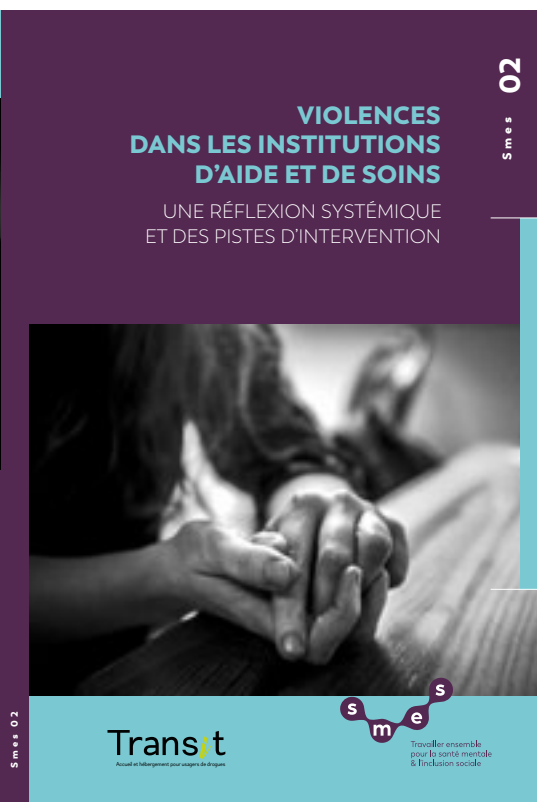
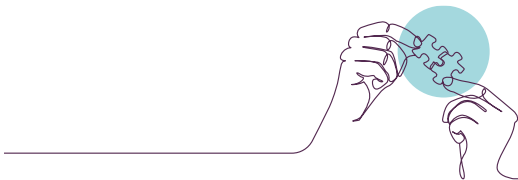
« ERVARINGSDESKUNDIGHEID » INTERVISIES

Net als de sectoroverschrijdende intervisies - en misschien zelfs nog meer gezien het nog precare statuut van de functie ervaringsdeskundige - heeft deze activiteit zwaar te lijden gehad onder de gezondheidscrisis. In januari 2020 werd een nieuwe cyclus opgestart maar die werd snel onderbroken door de eerste lockdown. Er werden twee sessies gehouden op 28/1 en 18/2 ; de sessies die voorzien waren voor 31/03, 28/04, 26/05 en 30/06 werden geannuleerd. Met de instelling van het PAT-team (zie hieronder) is de activiteit voortaan geïntegreerd in het globale aanbod ter bevordering van ervaringsdeskundigheid. Op 16/12 werd dus een nieuwe cyclus opgestart.

UITWISSELINGSTAFELS

In 2020 werd geen enkele uitwisselingstafel georganiseerd en concentreerde de activiteit zich op andere werkterreinen, met name het pleidooi en de sensibilisering, met de voltooiing van het werk dat was begonnen bij de uitwisselingstafel van 2017, « La violence en institution : sortir du tabou de la peur pour repenser les pratiques » (zie hieronder).

PLEIDOOI EN SENSIBILISERING

Na de publicatie eind 2019 van het eerste nummer uit de Connect-collectie (« Een wetgevend theater voor 25 jaar sectoroverschrijdend werken. Zes voorstellen om de toegang tot hulp- en zorgverlening te verbeteren ») verscheen in 2020 een tweede werk als gevolg van de in 2017 georganiseerde uitwisselingstafel : « Geweld in de hulp- en zorginstellingen. Een systemische reflectie en mogelijke actielijnen. » Dit is de vrucht van een lang denkproces van drie jaar dat gevoed werd door meer dan 120 personen : gebruikers of vertegenwoordigers van gebruikers, professionals van de eerste en tweede lijn, onderzoekers, beheerders, politieke verantwoordelijken afkomstig uit de sociale sector, de gezondheidssector, de geestelijke gezondheidssector, de sectoren van drugsverslaving, bijstand aan justitiabelen en sekswork, waarbij iedereen de problematiek vanuit een verschillende en complementaire invalshoek beschouwde.

De tekst is opgebouwd rond twee hoofdlijnen :

- een analyse van de fenomenen met een koppeling op vier niveaus, tegelijk veroorzakers van geweld, plaatsen van uitdrukking ervan en mogelijke ruimte voor interventie : de maatschappij, de instelling, de professional en de gebruiker ;
- een verzameling goede praktijken en actielijnen voor de eerstelijnsdiensten.

De tweetalige publicatie, met een oplage van 1000 exemplaren, is op aanvraag verkrijgbaar en kan ook gedownload worden op de website van Smes. Ze dient tevens als basis voor een sensibiliseringsmodule daaromtrent, die operationeel werd gemaakt door Smes Support in het kader van haar opleidingsactiviteit. Zo werd in maart 2020 een sessie georganiseerd voor sociaal-gezondheidskundige actoren in het kader van een vergadering van de Sociale Coördinatie van Vorst.

Overigens werd in 2020 voor drie bijdragen een beroep gedaan op de deskundigheid van Connect. De eerste betreft een artikel² voor het 4de nummer van het internationale tijdschrift « Addictions : recherches et pratiques » van de Fédération Addiction, getiteld « Ar-ti-cu-lez », dat gewijd was aan sectoroverschrijdend werken, de bestaansreden van Smes en haar activiteit Connect.

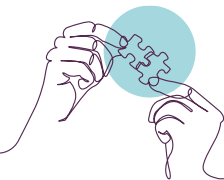
De tweede is een carte blanche voor de Sociale gids, in het kader van de gezondheids crisis, en getiteld « Pérenniser la créativité née dans l'adversité »³. In de tekst wordt geconstateerd dat, hoewel de pandemie ongelijkheid mee heeft versterkt, deze uitzonderlijke situatie ook positieve aspecten heeft gehad; zo heeft ze ertoe geleid dat een reeks diensten hun toegangs drempel verlaagd hebben en/of hun praktijken aangepast hebben. De carte blanche onderstreept de opportuniteit om praktijken aan te wenden die Smes al lang aanmoedigt, zoals outreaching of onvoorwaardelijke toegang tot huisvesting.

Tenslotte heeft Connect, na de interventie in het kader van het colloquium « Gouverner le soin, soigner à contre-courant » dat in december 2019 georganiseerd werd door de LBSM, een bijdrage aan het verslag⁴ geschreven met als titel « Les politiques de lutte contre la pauvreté, de logement ou d'accès à l'emploi au service de la santé mentale ».

2 Beschikbaar op <https://fr.calameo.com/read/005544858788f47c793a3?page=36>

3 Beschikbaar op <https://pro.guidesocial.be/articles/carte-blanche/article/l-apres-covid-19-perenniser-la-creativite-nee-dans-l-adversite>

4 Beschikbaar op https://lbsm.be/IMG/pdf/actes_du_colloque_2019_gouverner_le_soin_opt.pdf

Naast deze schriftelijke bijdragen wordt Connect regelmatig gevraagd door actoren om haar deskundigheden te delen over de cumul van problemen. In dit verband werden in 2020 de volgende gesprekspartners ontmoet :

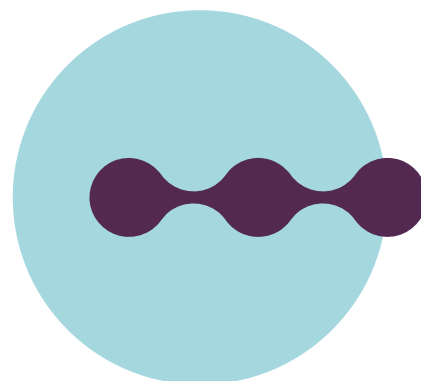
- David Leisterh, regionaal afgevaardigde ;
- Aziza Braekevelt (kabinet van minister Van den Brandt) ;
- Yannick Piquet (kabinet van staatssecretaris Ben Hamou) ;
- Martin Cauchie (kabinet van minister Maron) ;
- Magali Plovie, regionaal afgevaardigde ;
- de leden van het lokaal netwerkcomité van de Antenne Brussel-Oost ;
- Nicolas Lonfils, voorzitter van het OCMW van Vorst ;
- Eleni Alevanti, coördinatrice van het team 107 Precariteit ;
- Delphine Chabbert, regionaal afgevaardigde ;
- Alix Dedobbeleer, doorverwijzingsagente Bruss'Help ;
- Sébastien Roy, algemeen directeur van New Samusocial ;
- Michel Genet, algemeen directeur van Dokters van de Wereld ;
- Alain Maron, minister van Gezondheid en Sociale Zaken ;
- Barbara Trachte, minister-president van de Cocof ;
- Matthias Rosenzweig, onderzoeksassistent in het CriDIS – UCLouvain ;
- Yael Abdissi, Corentin Letocart, Bertrand Lombaert, Maité Stiévenart en Quentin Verniers, directeurs van diverse afdelingen van Spullenhulp (onthaaltehuis @Home, UTAS, dagcentrum L'Aire de rien, onthaaltehuis voor mannen in moeilijkheden, CASAF, Syner'Santé, Sociale acties).

**1 PUBLICATIE
3 SCHRIFTELIJKE
BIJDRAGEN**

16 ONTMOETINGEN

VERTEGENWOORDIGING EN OVERLEG

Als belangrijkste gebeurtenissen van het jaar op het vlak van vertegenwoordiging en overleg vermelden we de toetreding van Connect tot de raad van bestuur van Bruss'Help, alsook de deelname aan de werkgroep « Geestelijke gezondheid » in het kader van de consultatie « Brussels Takes Care », met het oog op het opstellen van een Geïntegreerd welzijns- en gezondheidsplan.

50 VERGADERINGEN

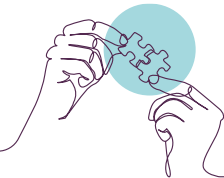
In 2020 nam Connect deel aan de volgende organen :

- ambulante afdeling van de Franstalige Brusselse Adviesraad voor Bijstand aan Personen en Gezondheid : 3 vergaderingen ;
- algemene vergadering en raad van bestuur van Bruss'Help : 11 vergaderingen ;
- regionaal netwerkcomité voor de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg en verbonden werkgroepen (regionale coördinatiepool, werkgroep « precariteit »...) : 11 vergaderingen ;
- strategisch comité en algemene vergadering van Rézone, antenne Zuid-West van het regionaal netwerk voor de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg : 7 vergaderingen ;
- algemene vergadering van Norwest, antenne Noord-West van het regionaal netwerk voor de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg : één vergadering ;
- raad van bestuur en algemene vergadering geestelijke gezondheidsdienst La Gerbe : 7 vergaderingen ;
- raad van bestuur en algemene vergadering van ASSOSS : 4 vergaderingen ;
- algemene vergadering van de Ligue bruxelloise pour la santé mentale : één vergadering ;
- platform « functie 0,5 » ingesteld door Dokters van de Wereld : 2 vergaderingen ;
- werkgroep « geestelijke gezondheid » in het kader van « Brussels Takes Care » : 3 vergaderingen.

De teams van Support en Housing First dragen ook bij tot de activiteiten van Connect. Zo hebben ze in 2019 deelgenomen aan de volgende organen en vergaderingen :

- werkgroep « functie 2 » van het regionaal netwerkcomité voor de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg ;
- werkgroep « functie 5 » van het regionaal netwerkcomité voor de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg en vertegenwoordiging van die functie 5 bij CRR ;
- algemene vergadering en raad van bestuur van Bru4Home ;
- algemene vergadering en raad van bestuur van Archi Human ;
- algemene vergaderingen van DUNE, Modus Vivendi en Questions Santé ;
- École de Transformation sociale georganiseerd door Le Forum – Bruxelles contre les inégalités ;
- daarnaast heeft de coördinatie van Housing First de volgende Brusselse afgevaardigden ontmoet : Martin Casier, Farida Tahar en David Weystman.

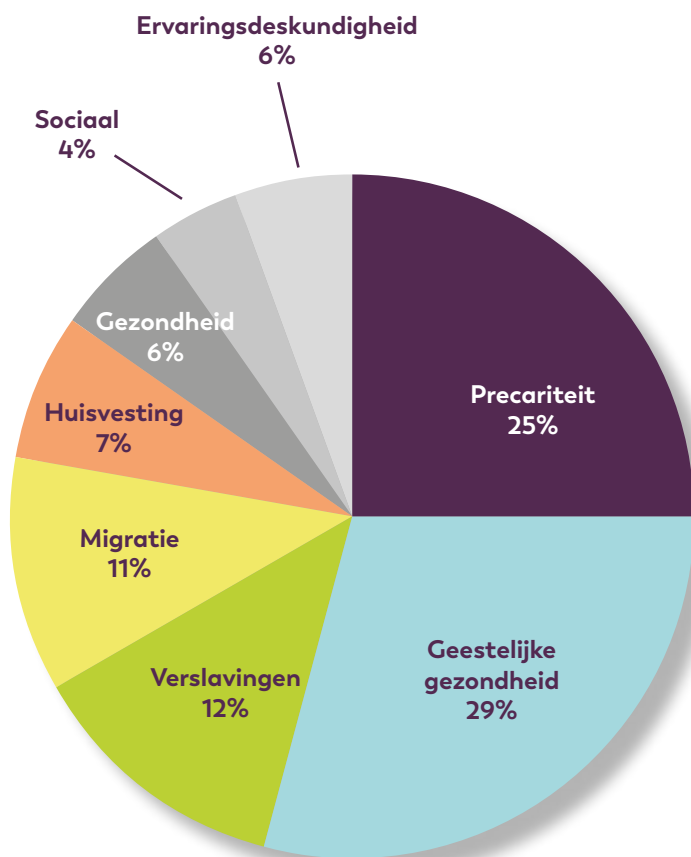
INFORMATIE, VERSPREIDING, COMMUNICATIE

De nieuwsbrief van Smes, die in 2018 gelanceerd werd op tweemaandelijks basis, verscheen in 2020 maandelijks (met uitzondering van een pauze in augustus tijdens het zomerreces). Naast nieuws over de vereniging brengt de newsletter ook nieuws over de sectoren en sectoroverschrijdende praktijken. Het lezerspubliek is in 2020 met bijna 6% gestegen en telde op het eind van het jaar 627 abonnees.

De inhoud is voortaan onderverdeeld in de volgende rubrieken :

- nieuws over Smes ;
- nieuws over de sectoren ;
- ontwikkeling van publicaties ;
- een persoverzicht ;
- een agenda.

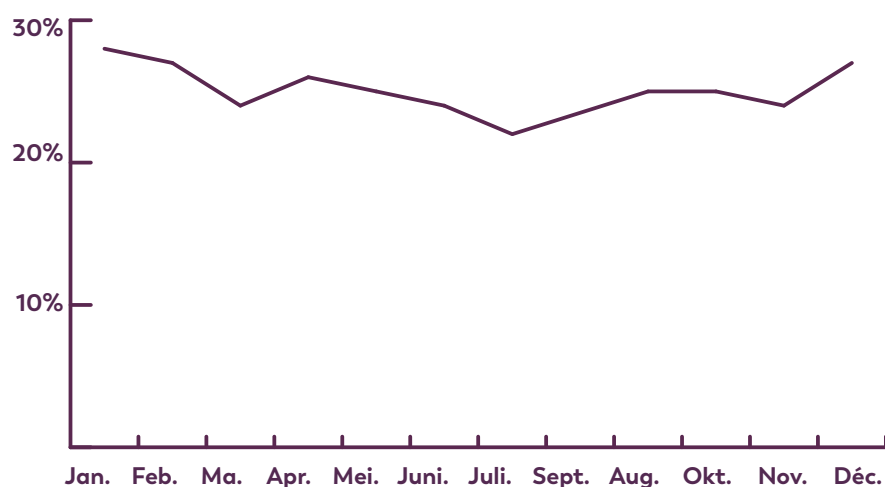
Van het sectoraal nieuws dat in 2020 werd uitgebracht, hadden 18 berichten betrekking op de sector « precariteit », 21 op geestelijke gezondheid, 9 op de sector « verslaving », 8 op migratie, 5 op huisvesting, 4 op algemene gezondheid, 4 op ervaringsdeskundigheid en 3 op de sociale sector in het algemeen.

De rubriek « Agenda » werd in maart opgeschort wegens de annulering van de meeste evenementen als direct gevolg van de gezondheids crisis en de lockdown, maar werd in november teruggebracht toen de sectoren zich aanpasten en hun evenementen online organiseerden.

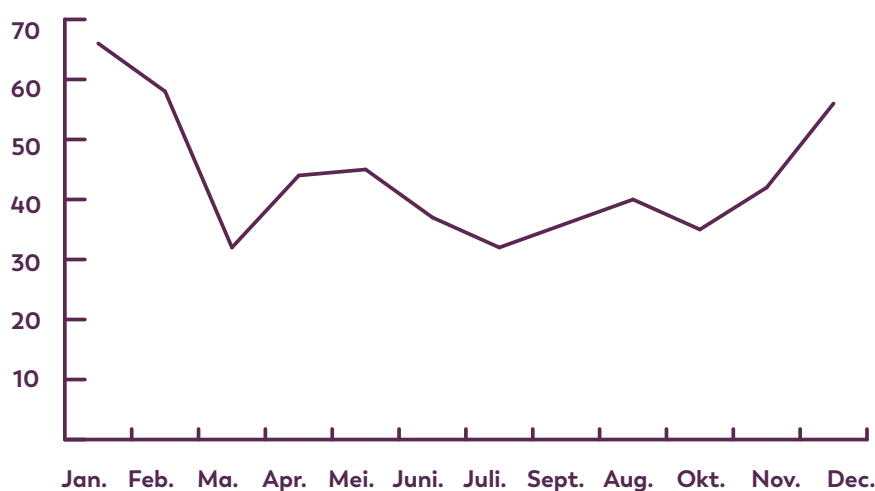
Overigens heeft de gezondheids crisis een invloed gehad op het lezersbestand. Immers, bedraagt het gemiddelde « openingspercentage » (d.w.z. het percentage bestemmelingen dat de e-mail opent) 25,07%, dan daalde dit percentage fors tussen maart en november, met een herneming van de activiteit in december.

Graad van opening

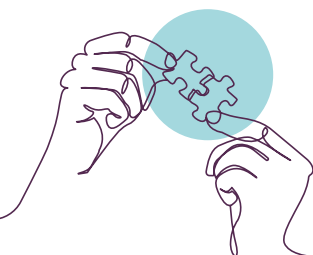

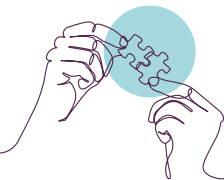
Het aantal klikken op de verschillende artikels vertoonde trouwens dezelfde trend.

Klikken

11 NEWSLETTERS

Wat de verspreiding van berichten via de sociale netwerken betreft, blijft de Facebook-pagina van Smes het speerpunt, met meer dan duizend abonnees in 2020 (1127).

De overgrote meerderheid van de berichten die in 2020 op Facebook geplaatst werden, hadden betrekking op activiteiten van Connect (142 van de 187, ofwel 75,93%) :

- 76 betroffen nieuwsberichten, acties en activiteiten die specifiek over de sectoren gingen (40,64%) ;
- 31 waren artikels van experts of nieuwsberichten over de sociale en gezondheidssector of gingen over verschillende belangrijke thema's bij Smes (16,57%) ;
- tot slot gingen 35 publicaties over de Covid-gezondheids crisis en de impact ervan op kwetsbare en precare bevolkingsgroepen (18,71%).

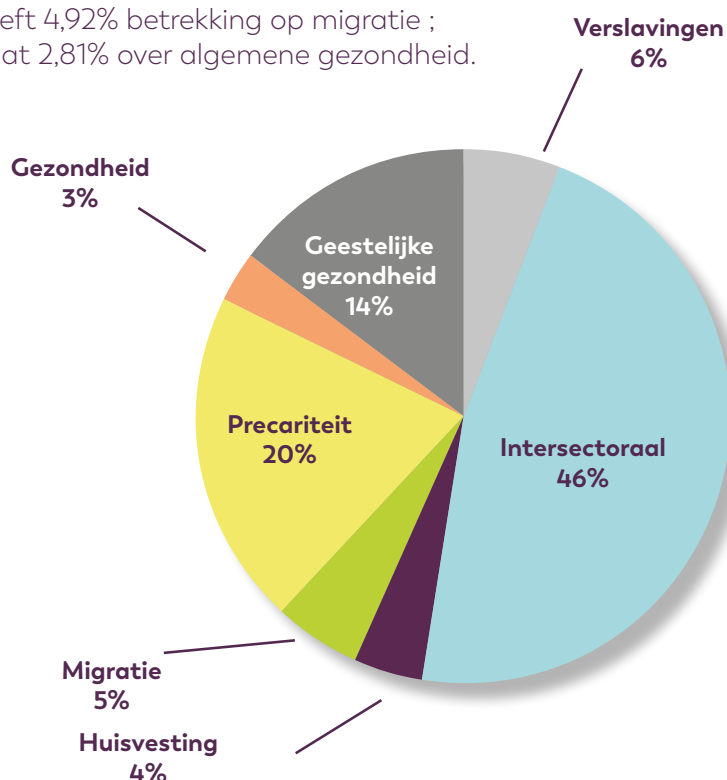
Deze publicaties bereikten 60425 personen :

- de publicaties over de sectorale activiteiten bereikten 41619 personen ;
- de artikels en nieuwsberichten bereikten 9119 personen ;
- het nieuws over Covid bereikte 9687 personen.

Het betrokkenheidspercentage (d.w.z. het aantal personen die een publicatie gezien hebben en erop gereageerd hebben) voor deze publicaties bedroeg 10%, wat hoger is dan het gemiddelde voor een pagina als die van Smes (de pagina's met minder dan 10.000 abonnees hebben een gemiddeld betrokkenheidspercentage van 8,1%).

Van al deze publicaties van Connect :

- heeft 45,76% een sectoroverschrijdend karakter, waarvan bijna één derde betrekking heeft op ervaringsdeskundigheid ;
- heeft 19,71% betrekking op de sector « precariteit » en « dakloosheid » ;
- gaat 14,08% over geestelijke gezondheid ;
- gaat 5,63 over de sector « drugsverslaving » ;
- heeft 4,22% betrekking op huisvesting ;
- heeft 4,92% betrekking op migratie ;
- gaat 2,81% over algemene gezondheid.

187 PUBLICATIES
FACEBOOK

74 TWEETS

51 PUBLICATIES
LINKEDIN

Als we kijken naar de totale dekking van de publicaties per thema, komen we tot de volgende verdeling :

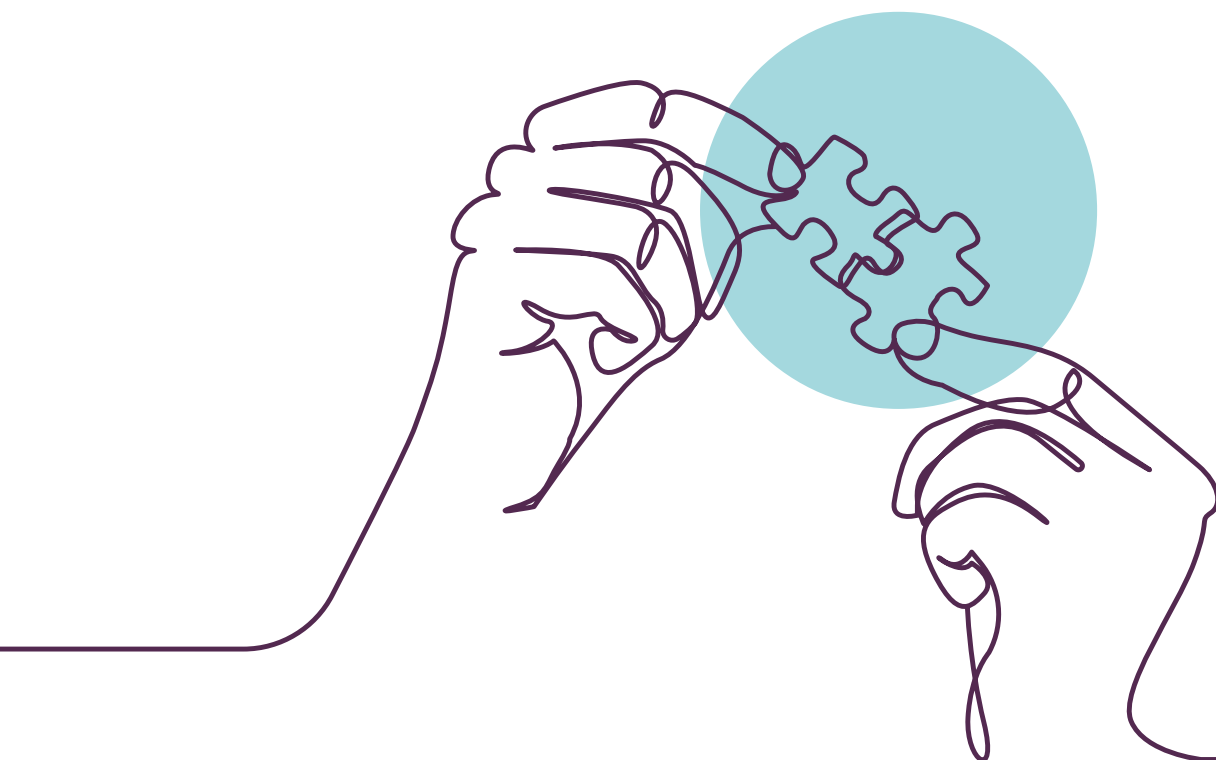
- 36737 personen voor sectoroverschrijdend werken, waarvan meer dan 40% over ervaringsdeskundigheid;
- 7356 personen voor precariteit;
- 4876 personen voor geestelijke gezondheid;
- 2663 personen voor verslavingen;
- 1838 personen voor migratie;
- 1217 personen voor huisvesting;
- en 949 personen voor algemene gezondheid.

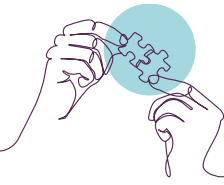
Wat het betrokkenheidspercentage per thema betreft, dit bedraagt :

- 20% voor de sectoroverschrijdende publicaties, waarvan bijna de helft voor publicaties over ervaringsdeskundigheid
- 14% voor de publicaties over migratie;
- 10% voor de publicaties over geestelijke gezondheid;
- 9% voor de publicaties over precariteit en verslavingen;
- 7% voor de publicaties over algemene gezondheid;
- 6% voor publicaties over huisvesting.

De publicaties die zowel de beste dekking als het hoogste betrokkenheidspercentage scoorden, waren deze die betrekking hebben op het evenement dat op 29 september samen met En Route en het Réseau Nomade georganiseerd werd over ervaringsdeskundigheid en participatieve praktijken in de sociale gezondheidssector, wat aantoont hoe belangrijk professionelen dit onderwerp vinden.

De Twitter- en LinkedIn-accounts genieten dan weer minder bekendheid aangezien ze op 31 december 2020 respectievelijk 258 en 115 abonnees hadden. Toch is hun publiek in de loop van het jaar gegroeid; er dient met name op gewezen dat hun gemiddeld betrokkenheidspercentage respectievelijk 1,75% en 13,76% bedroeg (de betrokkenheidspercentages op deze netwerken schommelen gewoonlijk tussen 0,5 en 0,9% op Twitter en 0 en 10% op LinkedIn).

STEUN AAN SECTOROVERSCHRIJDENDE PRAKTIJKEN

BEVORDERING VAN ERVARINGSDESKUNDIGHEID

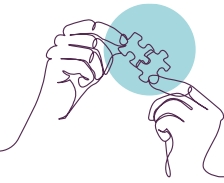
Ervaringsdeskundigheid berust op de professionele deelname van (voormalige) begunstigden van hulp en zorg binnen psycho-medisch-sociale voorzieningen. Aangezien deze personen de weg naar herstel en een betere levenskwaliteit hebben gevonden, stellen ze hun deskundige levenskennis ten dienste van anderen : hulp- en zorgdiensten, kwetsbare groepen... En dit in de vorm van psycho-sociale begeleiding, leiding, vormingswerk, opleiding of politieke vertegenwoordiging van gedestabiliseerde groepen en groepen die geconfronteerd worden met psycho-sociaal lijden.

Ervaringsdeskundigheid is een van de voornaamste recente innovaties op het gebied van hulp en zorg. Door het integreren van de deskundigheid van herstelde personen of van voormalige begunstigden, wordt met deze aanpak aan teams van professionals voorgesteld om nog eens na te denken over hun praktijken en een decentrerende door te voeren van de relatie die ze onderhouden met hun publiek. De integratie van de kennis die is opgedaan dankzij de ervaring binnen de beroepen van de welzijns- en gezondheidssector opent nieuwe wegen om nog beter tegemoet te komen aan de behoeften van de zwakke groepen. Ervaringsdeskundigheid is dus een onmisbaar instrument om de toegankelijkheid van de diensten te verbeteren en niet-gebruik tegen te gaan.

Toch is ervaringsdeskundigheid een relatief recent fenomeen in Brussel. Bijgevolg beschikken de projecten die opgezet worden over weinig referenties, instrumenten of middelen. Nochtans zijn er tal van vragen en risico's verbonden aan deze nieuwe praktijken. De peerhelfers van hun kant zien vaak als eersten alle narigheid van deze proefprojecten op zich afkomen.

De praktijk van ervaringsdeskundigheid kent momenteel een sterke ontwikkeling. Zo neemt het mobiele team ARTHA (accompagnement mobile pour usagers de drogues en situation d'exil et de vulnérabilité), dat opgezet werd door Le Lama en Dokters van de Wereld, verscheidene ervaringsdeskundigen op. De mobiele teams op het gebied van geestelijke gezondheid « F2 » die sinds 2020 in Brussel actief zijn, zullen systematisch een ervaringsdeskundige opnemen. En verschillende andere diensten van de sectoren welzijn, verslavingen of gezondheid overwegen om een dergelijke functie binnen hun team te creëren. Ervaringsdeskundigheid is in Brussel dus een opgang aan het maken, met name gesteund door de wens van de overheid. De Gemeenschappelijke Algemene Beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, alsook het akkoord van de Brusselse Franstalige regering, nemen akte van hun wens om « in het bijzonder te werken aan de invoering van 'ervaringsdeskundigheid' en aan de ontwikkeling van sociale innovatie. »

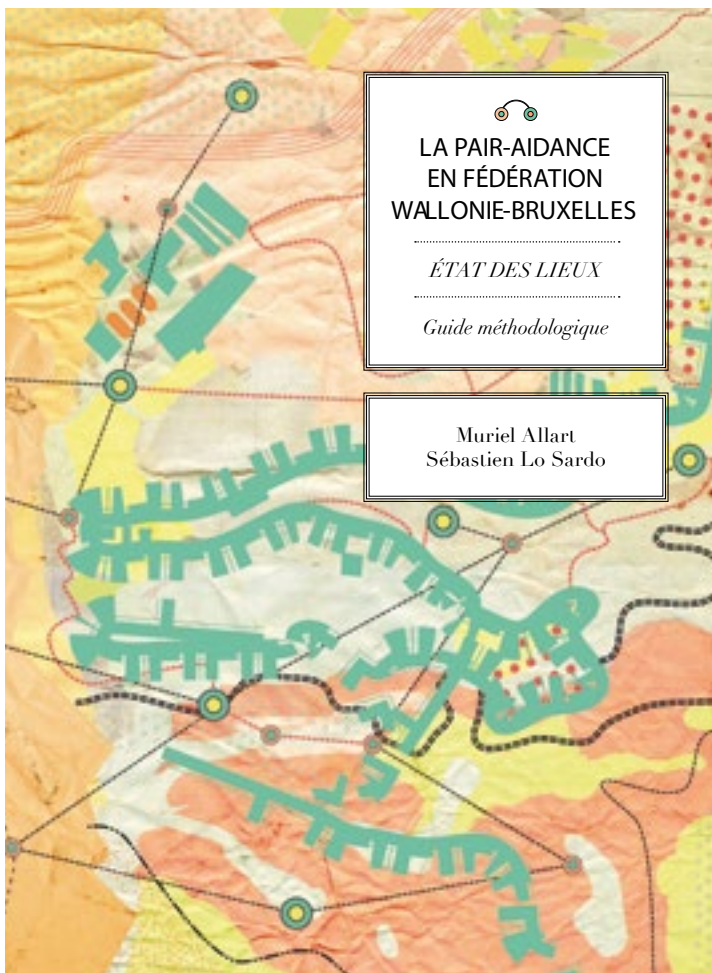
Om de ontwikkeling van ervaringsdeskundigheid in de best mogelijke omstandigheden te ondersteunen, heeft Connect verschillende instrumenten ingevoerd in partnerschap met andere organisaties.

Zo hebben Smes en Le Forum - Bruxelles contre les inégalités in de lente van 2020 een werk gepubliceerd onder de titel « La pair-aidance en Fédération Wallonie-Bruxelles ». De doelstelling van deze publicatie is om deze beroepspraktijken die opduiken in het domein van de psychosociale begeleiding te documenteren en toe te laten om :

- de ontwikkeling van de deelname in de Federatie Wallonië-Brussel tot uitdrukking te brengen ;
- de lokale actoren te verbinden ;
- de ervaringen en hulpbronnen onderling te delen ;
- het aanbod tot interventie, opleiding, intervisie en supervisie te delen ;
- gemeenschappelijke instrumenten te ontwikkelen ;
- te werken aan de erkenning van het beroep van ervaringsdeskundige.

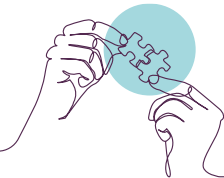
Het werk bevat een becommentarieerde cartografie van ervaringsdeskundigheid in de Federatie Wallonië-Brussel. Het is tevens een kwalitatieve stand van zaken : een verzameling van getuigenissen, positieve ervaringen en ondervonden moeilijkheden die opgetekend werden via interviews van actoren. Hiertoe werd een online vragenlijst gestuurd naar een reeks actoren die geïdentificeerd werden via En Route en de verschillende actieve federaties over kwesties inzake druggebruik, geestelijke gezondheid en sociale precariteit. Deze vragenlijst heeft toegelaten om een dertigtal initiatieven te traceren en hun aard en status toe te lichten. Parallel werden semi-gerichte gesprekken gevoerd bij dertig Brusselse of Waalse ervaringsdeskundigen; deze gesprekken gingen over hun parcours en ook, over de positieve ervaringen en moeilijkheden die ze hebben ondervonden bij de implementering van deze specifieke functie.

Het tweede luik van het werk is een methodologische gids die ingaat op de voornaamste uitdagingen bij de integratie van ervaringsdeskundigen in de diensten :

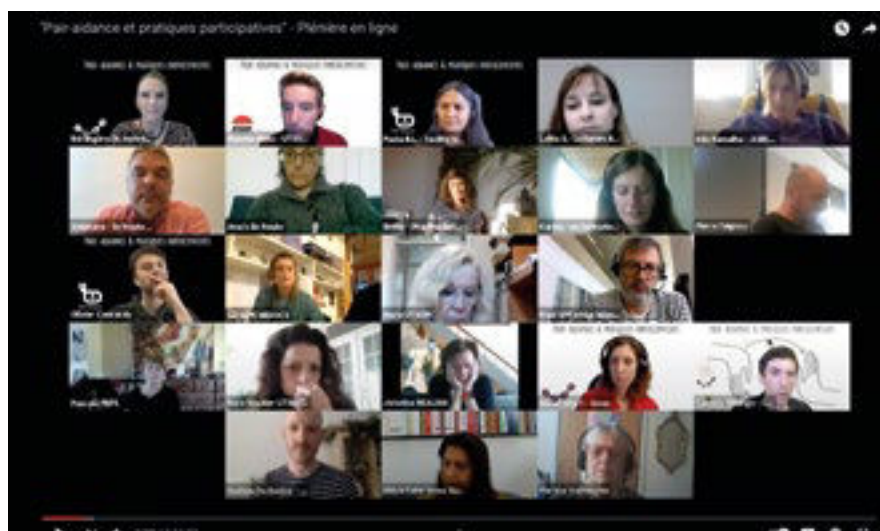
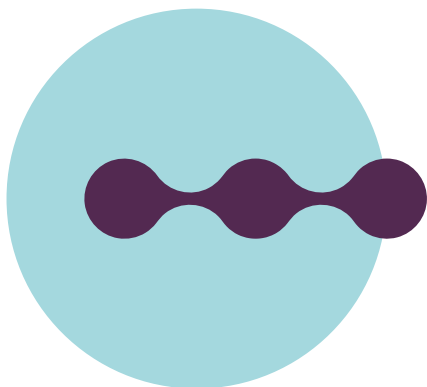
- analyse van de behoeften ;
- identificatie van de twijfels van de instelling en van de werkers ;
- definitie van de functie ;
- zoeken naar financiering ;
- recrutering ;
- voorbereiding van het team ;
- onthaal van de ervaringsdeskundige ;
- aanpassing van het kader ;
- begeleiding van de positionering tegenover externe professionelen en gebruikers ;
- beheer van de evolutie van de persoon en van de functie.

Hij is opgebouwd op basis van de concrete ervaring met ervaringsdeskundigheid bij Smes, alsook op basis van gesprekken en een studie van de literatuur over ervaringsdeskundigheid die op quasi uitputtende wijze de Franstalige Belgische publicaties en bepaalde publicaties uit Frankrijk en Quebec dekt.

De stand van zaken werd in februari 2020 gedrukt op 3000 exemplaren en was het voorwerp van een grootschalige promotiecampagne, met name via massale zending per post (1700 contacten : verenigingen, besturen, politieke verantwoordelijken, onderzoekers...) en reclame op de communicatiekanalen van de partners (website, newsletter, sociale netwerken).

Daarnaast heeft Smes zich beziggehouden met een workshop gewijd aan ervaringsdeskundigheid in het kader van de École de Transformation sociale die georganiseerd werd door Le Forum – Bruxelles contre les inégalités. Deze heeft geleid tot de organisatie, samen met het Réseau Nomade en En Route, van een dag die gewijd was aan ervaringsdeskundigheid en aan participerende praktijken in de welzijns- en gezondheidssector; deze dag vond plaats op 29 september. De voormiddag werd gewijd aan een online plenaire vergadering waarop de uitdagingen van deelname van peers gepresenteerd werden. Er namen 156 personen aan deel die afkomstig waren uit de sociaal-gezondheidskundige sectoren, maar ook uit de sector van socio-professionele integratie, hulp aan jongeren en cultuur. In de namiddag verwelkomden negen gedecentraliseerde workshops (zes in Brussel, drie in Wallonië) 118 deelnemers om ervaringen te delen over deelname in de sectoren van de geestelijke gezondheid (L'Autre Lieu, klinieken Fond'Roy en Sans-Souci...), dakloosheid (Bruss'Help en C-prévu), verslavingen (DUNE en Modus Vivendi), en sekswork (UTSOPI). Dit evenement wilde het startschot zijn van een cyclus die op grotere schaal gewijd is aan de kwestie van participerende praktijken en die in 2021 zal plaatsvinden.

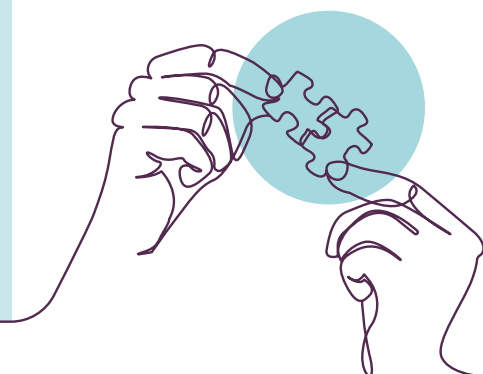
In het verlengde van de methodologische gids hebben Smes en En Route, met de steun van Le Forum – Bruxelles contre les inégalités, tot slot een project uitgedacht ter ondersteuning van de opnemings van ervaringsdeskundigen in de sociaal-gezondheidskundige diensten. Dit project, getiteld « PAT » (voor Peer And Team support), biedt het volgende aan :

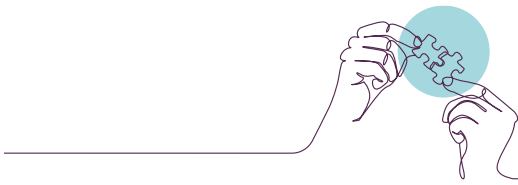
- interviews voor ervaringsdeskundigen ;
- opleidingen in ervaringsdeskundigheid voor iedereen die in het onderwerp geïnteresseerd is (peers of toekomstige ervaringsdeskundigen, directies van organisaties, psychomedisch-sociale werkers...) ;
- begeleiding van diensten die er mee willen beginnen (opstelling van de functiebeschrijving, steun bij nadenken over het werkingskader, supervisie van team of ervaringsdeskundige...) ;
- activiteiten inzake vertegenwoordiging en pleidooi;
- netwerkvorming, door de oprichting van een begeleidingscomité samengesteld uit de federaties van de verschillende sectoren (AMA, Bico-Federatie, FEDITO BXL, FBMD, LBSM), alsook actoren die terzake gespecialiseerd zijn (En Route, UMon en service des Experts du vécu en matière de pauvreté et d'exclusion sociale du SPP Intégration sociale).

Het team, geïnstalleerd op 1 september 2020, bestaat uit een coördinatrice, een professionele begeleidster-opleidster en twee ervaringsdeskundige-begeleiders-opleiders. Het is begonnen met de begeleiding van een dienst (Transit) en er zijn al twee verzoeken gekomen om in 2021 te starten met een begeleiding (Infirmiers de rue en MASS de Bruxelles).

Travailler ensemble
pour la santé mentale
& l'inclusion sociale

SECTOROVERSCHRIJDENDE INTERVISIES LBSM

Als gevolg van de gezondheidscrisis heeft de Brusselse Franstalige regering opgeroepen tot projecten ter versterking van de eerstelijnsdiensten die zwaar onder druk zijn komen te staan tijdens de eerste golf. In dat verband heeft de Ligue bruxelloise pour la santé mentale aangeboden om intervisiesessies te organiseren voor maatschappelijke werkers. Wegens haar ruime ervaring met dit soort voorzieningen werd Connect gevraagd om deel te nemen aan het begeleidingscomité van deze intervisies. De eerste vergadering ervan vond plaats in december 2020.

ISSUE

In januari 2020 hebben DIOGENES, L'Ilot, New Samusocial, Pierre d'Angle en Smes de handen in elkaar geslagen voor de creatie van het project ISSUE (Inclusion sociale pour sortir de l'urgence efficacement). Hoewel het project niet sectoroverschrijdend is (want er zijn enkel actoren uit de sector van dakloosheid bij betrokken), is het toch een nooit eerder vertoonde samenwerking van actoren uit de domeinen noodhulp en integratie. Het heeft ook een sociaal innovatief karakter want tijdelijke huisvesting wordt opgevoerd als alternatief voor klassieke noodhuisvesting (in slaapzalen) om stabiliteit te bieden aan begeleide personen, zodat ze even kunnen uitblazen, alsook toegang tot rechten, zelfs een overgang naar een duurzame woning. Connect neemt deel aan het stuurcomité (14 vergaderingen in 2020) om het proefproject te steunen.

ANALYSE VAN DE RESULTATEN

Ondanks de moeilijkheden in verband met Covid-19 (vooral in de organisatie van de intervisiegroepen), blijkt 2020 een consolidatiejaar te zijn geweest voor Connect, met name als men kijkt naar de toename van het bereik van de verschillende communicatiekanalen en de grootschalige deelname aan de dag « ervaringsdeskundigheid en participerende praktijken ».

Evenzo lijkt, voortgaande op de activiteiten op het gebied van vertegenwoordiging en overleg, alsook promotie van de sectoroverschrijdende praktijken, de deskundigheid van Connect inzake cumulering van problemen zich te bevestigen in de ogen van de institutionele actoren : er is geïnvesteerd in nieuwe structuren en deze activiteiten zijn toegenomen met 76% ten opzichte van 2019 (van 47 naar 83 interventies of vergaderingen).

Het fundament van Connect blijft bijzonder stevig in de sectoren die geleid hebben tot de oprichting van Smes, de grote precariteit en de geestelijke gezondheid, die beiden 50 tot 60% cumuleren van de deelnemers aan de sectoroverschrijdende intervisies, ook al stellen we een groeiend belang vast van sectoren die er verder van af staan, zoals kinderopvang, hulp aan jongeren of rechtsbijstand en bijstand aan justitiabelen. De actoren van deze sectoren méér bereiken, blijft een uitdaging de komende jaren zodat ze de praktijken kunnen opnemen die toelaten om toegang tot hulp en zorg te verbeteren.

Een andere uitdaging is om de nodige tijd vrij te maken om kwesties aan te kaarten die het netwerk doorkruisen. De vragenlijst die als basis heeft gediend voor de opmaak van het dossier voor de vernieuwing van de erkenning toont het aan : verschillende problemen worden gedeeld door de actoren van de sociale en de gezondheidssector, of het nu gaat om toegang tot huisvesting of tot gezondheidszorg. Het aantal werknemers van Connect blijft echter beperkt, getuige de GT « precariteit » die werd opgezet in het kader van de vertegenwoordiging van deze doelgroep bij CRR, dat de kwestie heeft aangekaart van het alternatief voor de psychiatrische ziekenhuisopname bij een crisis, maar in 2020 slechts één keer is kunnen samenkomen.

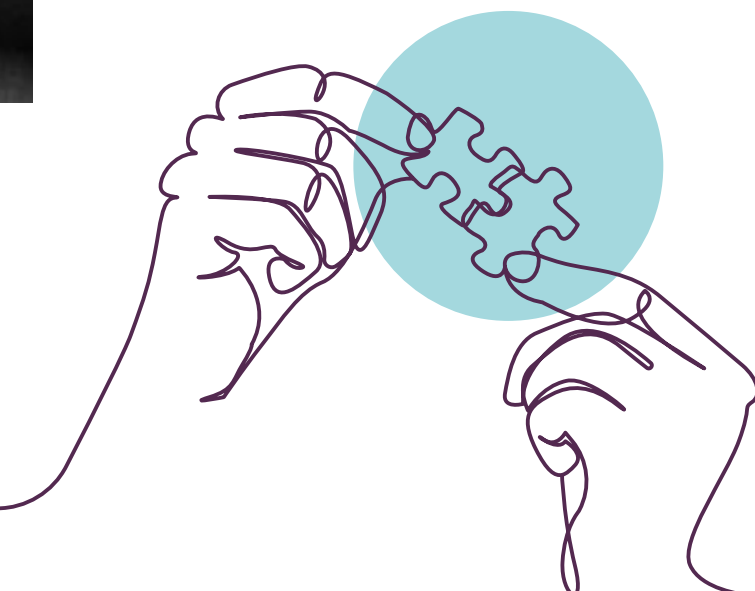

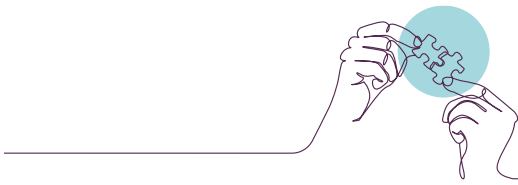
Dit tijdsgebrek tegenover de talrijke verwaarloosde onderwerpen had een verzoek gewettigd tot verhoging van de financiering in het kader van de erkenning als ambulant netwerk, een verzoek dat niet ingewilligd kon worden, wat ertoe noopt om keuzes te maken bij de uitvoering van de activiteiten in de loop van de volgende driejarige periode.

HR- EN BUDGETTAIRE ASPECTEN

In haar functie van ambulant netwerk worden de activiteiten van Connect verzekerd door haar coördinator. De hulp van de persoon die verantwoordelijk is voor de communicatie van Smes wordt ingeroepen voor de activiteiten inzake informatie en verspreiding. Overigens dragen de teams Smes Support en Smes Housing First ook actief bij tot de realisatie van de activiteiten, en dan vooral hun coördinatrices, meer bepaald via deelname aan de uitwisselingstafels, de opmaak van publicaties, het leiden van intervisiegroepen enz. Tot slot wordt natuurlijk op de leden van het netwerk beroep gedaan, of naar aanleiding van diverse activiteiten die georganiseerd worden door Connect. Deze opdrachten worden gefinancierd door de Cocof (erkenning 2018-2020). Bovendien kregen de publicatie « Ervaringsdeskundigheid in de Federatie Wallonië-Brussel » en de dag « Ervaringsdeskundigheid en participerende praktijken » financiële steun van de coöperatieve vereniging Cera.

Het specifieke project « Peer And Team support » is dan weer opgezet door een team bestaande uit een coördinatrice, een professionele begeleidster-opleidster en twee ervaringsdeskundigen-begeleiders-opleiders. Dit project geniet een subsidie op initiatief van de GGC.

VOORUITZICHTEN

Sinds de lente van 2020 is onzekerheid het voornaamste kenmerk geworden van de context waarin de sociaal-gezondheidskundige actoren zijn moeten evolueren, net zoals de rest van de maatschappij. Dat maakt het gevaarlijk om de vooruitzichten voor het komende jaar te bepalen.

Toch heeft deze gezondheids crisis, zoals we al naar voren brachten in onze carte blanche van mei 2020, ook positieve gevolgen. Ze heeft een en ander in beweging gebracht, zowel op het niveau van het terrein als op het niveau van de beleidslijnen die door de overheid waren uitgezet. Sectoroverschrijdend werken is een vanzelfsprekendheid geworden, zoniet een noodzaak, net als de verlaging van de toegangsdrempels⁵. Op de algemene vergadering in juni 2020 hebben de leden van Smes benadrukt dat de crisis een buitenkans is om sectoroverschrijdende praktijken te verspreiden en toegang tot hulp en zorg te verbeteren.

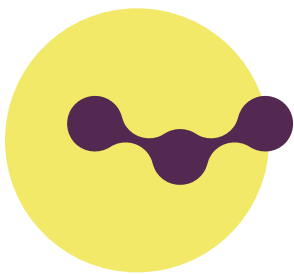
Kwam de crisis voor sommigen als een openbaring van de behoeften en de meest aangewezen praktijken om deze te ontdekken, voor anderen (waaronder Smes) was ze enkel een bevestiging van de relevantie van de analyse en van de voorstellen die ze al heel lang opperen. Het valt dus te hopen dat de « politieke visienota » van de interfederatie van de ambulante zorg⁶, waarvan de krachtlijnen vanouds verdedigd worden door Connect (waaronder deelname van de gebruikers; toegankelijkheid van de diensten en uitbreiding van de functie 0,5; of sectoroverschrijdend werken als « structurerend element »), de komende maanden concrete vorm krijgt op het terrein met de steun van de overheid.

Het is zeer waarschijnlijk deze chantier die Connect in 2021 zal voornamelijk bezighouden, met bijzondere aandacht voor de psycho-medisch-sociale werkers. Kan men zich er bijvoorbeeld over verheugen dat diensten makkelijker telefonisch of elektronisch toegankelijk zijn, dan mag men niet de potentiële impact negeren op het gebied van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer of toegenomen beschikbaarheid van eerstelijns werkers. Is het belangrijk dat de diensten een meer flexibele aanpak hanteren om beter tegemoet te komen aan de behoeften van de meest kwetsbaren, dan mag dit niet ten koste gaan van de kwaliteit van werk waarvan de intensiteit al groot was vóór de pandemie. De golf van de sociale schok die voor de deur staat, kan enkel opgevangen worden door een versterking van de middelen van de sociaal-gezondheidskundige diensten.

⁵ Zie <https://www.maisonmedicale.org/Partenaires-particuliers.html>

⁶ Zie https://www.cbcs.be/IMG/pdf/cbcs_dossier_2020_fr_pages_v3.pdf?2623/82afea9958b0489b7dc8618c10e3583466096164.

INLEIDING

Support is de tweede pijler van Smes en werd opgericht in 2020 na de bevindingen die gedaan werden bij de uitwisselingen tussen de actoren van Connect. De noodzaak om een multidisciplinair mobiel team te creëren met als opdracht het ondersteunen van eerstelijns werkers, drong zich op. Het team moest heel reactief zijn en een globale en sectoroverschrijdende aanpak aanbieden die toeliet banden te scheppen en bruggen te slaan in een netwerk waarvan de gebruiker vaak uitgesloten was. Immers, door de complexiteit van haar raderwerk en de institutionele uitdagingen bevorderde het psycho-medisch-sociale netwerk niet - en nog altijd niet - het onthaal van de cumulering van problemen van personen.

Door het ondersteunen van de werkers van de verschillende sectoren van de welzijns- en gezondheidssector in de vervulling van hun taken, beoogde Support toegang tot hulp en zorg, alsook hun continuïteit, voor zeer kwetsbare groepen. Deze opdracht, die nauw aansluit bij die van Smes, is natuurlijk nog altijd de opdracht van Support vandaag.

Zo beogen de acties van Support de ontwikkeling en versterking van de competenties in de begeleiding van en de zorg voor de doelgroep. Ze laten een betere kennis toe van de verschillende problemen (met name geestelijke gezondheid), van de uitdagingen op het gebied van cumulering van problemen (psychische, sociale, verslavingen) en reflectie over de meest aangewezen modaliteiten van hun zorg. Bovendien bieden ze ruimte voor dialoog, een adempauze ten opzichte van de situaties die als moeilijk worden ervaren en dus het nemen van een zekere afstand wat de vastgestelde impasses betreft.

Tot slot draagt Support bij tot de verlaging van de toegangsdrempels van de instellingen dankzij de evolutie van de praktijken die ze opstart, maar ook door haar louter bestaan : weten dat men kan rekenen op de steun van het Support-team in geval van moeilijkheden laat bepaalde instellingen toe om zorg te aanvaarden die ze anders geweigerd zouden hebben.

Het afgelopen jaar en zijn bijzondere sociaal-gezondheidskundige context heeft, naast de evidente uitdagingen inzake aanpassing voor alle betrokkenen, eens te meer de relevantie aangetoond van de voorziening die door Support wordt aangeboden : creativiteit, reactiviteit, laagdrempelige toegang tot de diensten, inclusiviteit, allesomvattende visie, kenmerken die toelaten om complexe situaties in normale omstandigheden te behandelen en tegemoet te komen aan evidente behoeften in tijden van crisis.

PRESENTATIE VAN DE GEBRUIKERS

De doelgroep van het werk van Support is dubbel. Enerzijds bestaat hij uit eerstelijns werkers van de welzijns- en gezondheidssector, en anderzijds uit personen die psychische en sociale problemen cumuleren. Het is door de eerstgenoemden te ondersteunen in de uitvoering van hun taken dat het project ernaar streeft om een impact te hebben op de toegang tot hulp en zorg voor de laatstgenoemden.

De gebruikers van de Support-diensten kunnen dus globaal opgevat worden als aanvragers van interventie, opleidingen en supervisies.

Wat mensen die problemen cumuleren, betreft, moeten we oog hebben voor hun extreem kwetsbare situatie, het feit dat ze geen zorg vragen, en deze zelfs weigeren, alsook voor de enorme psychische problemen naast psychoses.

ANALYSE VAN DE ONDERVONDEN PROBLEMEN

Reeds vóór de pandemie moesten we door de context van de groeiende verarming, het gebrek aan permanente oplossingen voor huisvesting en een zeer complex gemaakte toegang tot zorg voor de meest kwetsbare groepen, al vaststellen hoe de verzoeken de teams « boven het hoofd groeiden » wegens de steeds complexer wordende situaties waarvoor vaak geen oplossing voorhanden leek (personen die niet ingeschreven waren of die zich niet wilden inschrijven voor de trajecten van psychiatrische zorg; bijgevolg problemen om de klassieke mobiele teams in te zetten).

Sinds maart hebben initiatieven zoals de opeising van hotels voor daklozen of een pauze in de verplaatsingen van en naar de opvangtehuizen de pragmatische noodzaak van een laagdrempelige institutionele werking alsook de daarmee gepaard gaande uitdagingen nog sterker in de verf gezet. De kwestie van uitsluiting van huisvestingsstructuur heeft zich nog acuter gesteld voor personen die problemen cumuleren, teams die zich vaak weinig toegerust voelen of hun werkomgeving die vaak te opgejaagd is door bijvoorbeeld situaties van geweld of verbruik. De steun aan de teams in deze context heeft soms aanleiding kunnen geven tot het overwegen van andere pistes dan gedwongen ziekenhuisopname.

Sommige mensen in sociale woningen hebben dan weer niet kunnen genieten van de eerstelijnsbegeleiding die ze nodig hadden (om nog te zwijgen van het verlies van inkomen van mensen zonder papieren of mensen in de informele economie) en waren in tal van opzichten slechter af, zowel op het vlak van gezondheid en geestelijke gezondheid als op sociaal-administratief vlak. De verzoeken voor personen waarvan is vastgesteld dat ze lijden aan het syndroom van Diogenes lijken ook toe te nemen en illustreren eveneens de nood aan ondersteuning van maatschappelijke werkers van de eerste lijn om hun taken te vervullen en verlies van huisvesting en/of verslechtering van de gezondheidstoestand te vermijden.

Tot slot moet erop gewezen worden dat in tegenstelling tot voorgaande jaren waar slechts iets meer dan één derde van de verzoeken betrekking had op vrouwen, de trend in 2020 helemaal omgekeerd is : bijna twee derden van de verzoeken om interventie betreffen vrouwen!

Dit nieuwe gegeven, dat met enige voorzichtigheid benaderd moet worden gezien de relatief beperkte schaal van onze steekproef, brengt de kwestie van de kwetsbaarheid van vrouwen in de sociaal-gezondheidskundige context nog scherper onder de aandacht.

GEBRUIKTE METHODEN

VVia de deelname aan overlegvergaderingen, gesprekken met werkers, het houden van supervisies en opleidingen alsook conferenties, streeft Support naar de ontwikkeling van een creatieve sectoroverschrijdende kliniek die aangepast is aan de noden van een groep met grote psychische problemen, in plaats van deze laatste te dwingen zich kost wat kost aan te passen aan de institutionele werkingen, wat ertoe kan leiden dat ze uitgesloten wordt. Haar praktijk stelt de werking van de instellingen in vraag en bevordert de globale en coherente inachtneming van personen alsook een betere luisterbereidheid en beschikbaarheid in de sociale en psychisch-medische diensten.

Het team is vanaf het begin opgebouwd rond een mobiel en multidisciplinair model. Buiten de globale en niet-versnipperde aanpak die het met zich meebrengt, laat dit multidisciplinaire karakter bovendien toe om tegemoet te komen aan de behoeften van de persoon, ongeacht diens oorspronkelijke verzoek. Immers, de prioriteiten van een persoon die problemen cumuleert, hebben zelden in eerste instantie te maken met hun geestelijke gezondheid. Het is enkel door hun ritme en prioriteiten te respecteren, hetzij door hen werkelijk centraal te plaatsen in het proces, dat een echte vertrouwensrelatie kan aangegaan worden en toegang tot een meer klassiek zorgcircuit kan overwogen worden.

Het multidisciplinaire karakter is ook van belang buiten enkel de interventies op het terrein : immers, zowel de supervisies als de opleidingen zijn gebaat bij deze globale aanpak. De ontmoetingen worden geleid door twee leden van het team die veranderen in functie van het thema of de doelgroep, waarbij elk lid een bijzonder licht werpt in functie van zijn of haar sociale, psychologische, zelfs medische deskundigheid. Het is trouwens om deze laatste aanpak, die de laatste jaren verloren is gegaan, opnieuw te bevorderen dat Support een verzoek heeft gedaan en een subsidie heeft ontvangen (Cocof « geestelijke gezondheid en mobiliteit ») met het oog op de aanwerving van een huisarts in 2021.

INTERVENTIES OP HET TERREIN

Interventies op het terrein vormen de kern van het project van Support. Het team wil graag zo reactief en toegankelijk mogelijk zijn zodra het een verzoek ontvangt. Deze wordt over het algemeen per e-mail of telefonisch gestuurd. De interventies zijn gratis en snel (maximum één week). Buiten de cumulering van psychische en sociale problemen moet er aan geen enkele voorwaarde voldaan worden. Zo kan elke werker, ongeacht hun sector (maar ook elke persoon waarop begeleiding van toepassing is, familie, handelaar...), ongeacht hun geografische situatie in Brussel, een verzoek richten wanneer hij of zij geconfronteerd wordt met een impasse bij de uitvoering van hun taken met een gebruiker. Zo moeten de personen waarvoor het verzoek gedaan wordt niet administratief in orde zijn, legaal in het land verblijven, een domicilie hebben of huisvesting hebben. Er wordt geen enkele psychiatrische diagnose of psychiatrische referentie gevraagd. De persoon kan zelf geen enkel uitdrukkelijk verzoek hebben, zelfs zorg weigeren. Het is dankzij de aanwezigheid van toegangsvoorwaarden dat het project een groep kan bereiken die vaak aan de zijlijn blijft staan van de interventies van de meer algemene mobiele psychiatrische teams. Deze kenmerken liggen duidelijk in de lijn van het laagdrempelig werk van Smes Support.

Het project bevordert de ontmoeting tussen professionelen op hun werkplek met de gebruikers op de plek(ken) waar ze leven. Elk verzoek wordt besproken binnen het team om de meest aangewezen interventies te bepalen; deze laatste vinden plaats in groepjes van twee.

SUPERVISIES

Het zijn momenten waarop twee teams elkaar ontmoeten : dat van de verzoekende instelling en dat van Support vertegenwoordigd door een duo van werkers. Ze hebben als bijzonder kenmerk dat ze verschillende bevoegdheidsterreinen verenigen. Elke werker brengt zijn of haar kennis van zijn of haar voorkeurdomeinen mee. Zo verrijken de supervisiemomenten de praktijk op het terrein aan weerszijden en laten een opening naar andere soorten acties en middelen toe. De besprekingen zijn over het algemeen gebaseerd op een bijzondere begeleidingssituatie die die de werkers verontrust of aanspreekt, waarbij het de bedoeling is om samen na te denken en geval per geval gepaste antwoorden te formuleren. Het belang bestaat er hierbij in om een proces op middellange, zelfs lange termijn op gang te brengen zodat de werkers nieuwe competenties kunnen verwerven en versterken.

OPLEIDINGEN

De opleidingsactiviteiten zijn vandaag een belangrijk werkerterrein van Support. Door te sensibiliseren, stereotypes te ontmantelen en na te denken over de mogelijkheden van netwerkvorming streven ook zij de algemene opdracht van Smes na. Regelmatig brengen ze binnen dezelfde groep werkers met verschillende achtergronden samen en laten zo rijke uitwisselingen toe tussen interveniënten die elkaar anders wellicht niet hadden ontmoet. De modules zijn opgebouwd op maat op verzoek van bijzondere teams of teams die voorgesteld worden in hun basisversie via de nieuwe website van Smes en die open zijn voor iedereen. Ze behandelen terugkerende thema's die opduiken in impasses die de werkers rapporteren : uitdagingen van cumulering van problemen, netwerkvorming, moeilijkheden om echt door te dringen tot personen met een psychotisch profiel, kwesties betreffende de opvang, uitdagingen op het gebied van gebruik van psychotrope producten, geweldproblemen in de instellingen... De opleidingen zijn bovendien gelegenheden om kennis te maken met het werk van het team en met Smes in het algemeen en kunnen leiden tot verzoeken om interventie of supervises van het team.

BIJDRAGE AAN ACTIVITEITEN VAN SMES CONNECT

Tot slot voedt Smes Support, parallel met de drie hierboven vermelde werkerterreinen, ook het werk van Smes Connect via haar specifieke terreinervaring die haar in staat stelt de realiteit van de sectoren en de problemen heel getrouw over te brengen. Het is dankzij deze ervaring dat werkers van het Support-team bijvoorbeeld interviews leiden. De bijdrage vertaalt zich ook in de deelname aan conferenties en debatten.

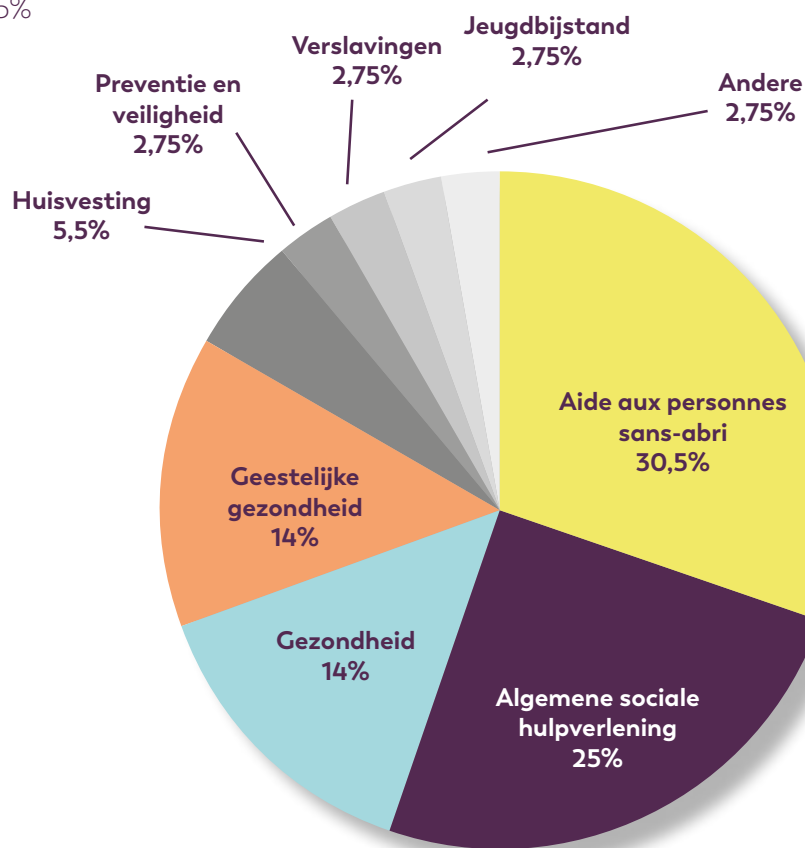

VERWEZENLIJKNINGEN IN 2020

INTERVENTIES

In 2020 waren de interventieverzoeken afkomstig van de volgende sectoren :

- Hulp aan daklozen (opvangtehuizen, noodhuisvesting, dagopvang, straatwerkers) 30,5%
- Algemene sociale hulpverlening (OCMW, diensten voor thuiszorg, algemene sociale diensten) 25%
- Algemene gezondheid (medische huizen) 14%
- Geestelijke gezondheid (psychiatrische ziekenhuisdiensten) 14%
- Huisvesting (huurdersbond, OVM, SVK) 5,5%
- Preventie en veiligheid (straatagenten) 2,75%
- Drugsverslaving (dagopvang) 2,75%
- Hulp aan jongeren 2,75%
- Andere (vriend) 2,75%

36 VERZOEKEN
8 SECTOREN

Dat is goed voor 36 nieuwe verzoeken, heel wat minder dan het jaar daarvoor, wat grotendeels te verklaren is door de gezondheidscontext. Immers, de eerstelijns werkers werden zo getroffen door de context van de noodsituatie dat de operationele gang van zaken, alsook de reflectie-ontmoetingen, helemaal op zijn kop werd gezet, toch zeker tijdens de eerste helft van het jaar. Overigens schortten bepaalde diensten hun activiteit simpelweg op, terwijl andere de opnames opschortten, wat waarschijnlijk zijn invloed had op de impasse-situaties. Bepaalde werkers hebben ook gerapporteerd dat het hen verboden was te vergaderen met werkers van buiten hun instelling. Hoewel Support meermaals gewezen heeft op de mogelijkheid om haar interventiekader aan te passen aan de gezondheidssituatie (gespreken per telefoon, videoconferentie), lijkt het erop dat de werkers daar een tijdlang niet ten volle gebruik van hebben kunnen maken.

SUPERVISIES

Naast terughoudendheid verklaren ook organisatorische moeilijkheden op het gebied van videoconferenties de opschorting van een aantal supervisies die aanvankelijk voorzien waren. Desondanks kon het werk dat helemaal in het begin van het jaar was begonnen met drie van de vier verzoekende instellingen hervat worden vanaf het tweede halfjaar.

Dankzij de toename van de subsidie die die werd toegekend door de Cocof in het kader van het gezondheidsinitiatief in 2020 kon in september 2020 een extra werkster toetreden tot het team en het voortbestaan verzekeren van de supervisies die in de loop van het jaar waren begonnen, zonder dat dit ten koste ging van de andere werkterreinen.

Zo werden in 2020 in totaal 12 supervisiesessies verleend bij vier teams (vzw Valisana/clinique Sanatia, Preventiecel van het OCMW van de Stad Brussel, Cel huisvesting van het OCMW van Sint-Lambrechts-Woluwe, Project ISSUE).

**12 SESSIES
4 TEAMS**

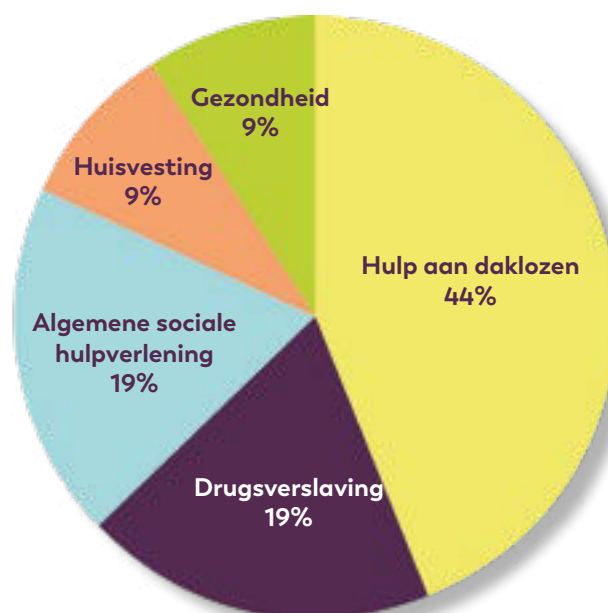
OPLEIDINGEN

Wat de opleidingen betreft die gegeven werden in 2020, heeft ook hier de aanwerving van een nieuwe werkster in september 2020 toegelaten om uiteindelijk in de herfst twee sensibiliseringsmodules te verstrekken voor de cumulering van problemen op het gebied van geestelijke gezondheid en sociale precariteit (de ene werd georganiseerd door de BICO-Federatie en de andere rechtstreeks door Smes), hoewel er aan het begin van het jaar slechts één voorzien was en dit ondanks de ingewikkelde gezondheidscontext. In het begin van het jaar werd in partnerschap met het CBPS tevens een opleiding over het thema geweld in instellingen gegeven bij de Sociale Coördinatie van Vorst. De snelheid waarmee de deelnemers zich hebben ingeschreven voor de dagen toont aan hoezeer deze thema's aansluiten bij de huidige behoeften van de eerstelijns werkers.

De twee modules getiteld « Geestelijke gezondheid en precariteit : een begeleiding op maat » hebben 16 werkers verwelkomd (het aantal inschrijvingen was beperkt vanwege de gezondheidsmaatregelen). De ene kon face-to-face gegeven worden, de andere via videoconferentie. De deelnemers vertegenwoordigden de volgende sectoren :

- Hulp aan daklozen 44%
- Drugsverslaving 19%
- Algemene sociale hulpverlening 19%
- Huisvesting 9%
- Gezondheid 9%

De module getiteld « Geweld in hulp- en zorginstellingen - een systemische reflectie en mogelijke actielijnen » heeft een twintigtal deelnemers bijeengebracht, allen afkomstig uit de sector van algemene sociale hulpverlening.

INTERVISIES CONNECT EN CONFERENTIES

In 2020 hebben twee werkers van Support samen een tiental interviews geleid (groepen van maandag tot vrijdag).

Support werd ook gecontacteerd om te spreken op de grote dag die jaarlijks georganiseerd wordt door « Promotion de la Santé et Médecine Générale » met als thema geestelijke gezondheid. Deze dag, die voorzien was voor november, diende echter verschoven te worden naar 2021 wegens de gezondheidscontext.

Tot slot zal Support, samen met werkers van de andere projecten van Smes en net zoals het jaar voordien, de module « Santé mentale et précarité » leiden in het kader van het Certificat d'Université en Santé et Précarité dat georganiseerd wordt door de ULB en Dokters van de Wereld, 2020-2021. De dag is voorzien voor 4 maart 2021.

NETWERKEN EN PARTNERSCHAPPEN

Net als Connect, dat een netwerk van meer dan vijfendertig partners uit de verschillende sectoren omvat, bevordert Support sinds haar oprichting werken in partnerschap. Voordat ze passende financiering kreeg, was Support trouwens een team dat bestond uit werkers die afkomstig waren van instellingen die lid waren van Smes. Van 2006 tot 2015 heeft Support samen met de vzw Source en haar twee clusters (sociaal restaurant La Rencontre en onthaaltehuis La Rive) gewerkt aan de uitvoering van een proefproject inzake outreaching. Dit project leidde in 2016 tot een partnerschap met het centre hospitalier Jean Titeca (CHJT), Samusocial en Source voor de creatie van het mobiele team 107 Precariteit. Aan dit partnerschap kwam in december 2018 een einde met de geplande en definitieve verhuizing naar het CHJT, de contractuele en financiële verantwoordelijke van het team, van alle werkers waaruit het team bestond en die afkomstig waren van veelbelovende instellingen. Als gevolg van de beëindiging van deze samenwerking heeft Support haar psychiatrische capaciteiten verloren.

Dit nieuwe gegeven heeft Support ertoe aangezet om een nieuwe impuls te geven aan de voorstellen tot partnerschap met haar leden, zelfs met nieuwe actoren (waaronder la Ligue bruxelloise pour la santé mentale). Ook operationele samenwerkingen met als doel het faciliteren van de doorverwijzingen en verzorgingen in het netwerk zijn in ontwikkeling (in het kader van een nieuwe Iriscare-financiering) met SSM la Gerbe, het centre hospitalier Jean Titeca, het PSC St.-Alexius en zijn mobiel team trACTor, alsook de vzw DoucheFLUX.

Overigens heeft Support zich in 2020 geëngageerd voor het nieuwe project ISSUE dat gezamenlijk gesteund wordt door l'Îlot, DIOGENES, Pierre d'Angle, New Samusocial en Smes. Het betreft een innovatief project van intensieve begeleiding naar huisvesting om mensen van de straat te krijgen dat zich opwerpt als alternatief voor de klassieke noodvoorzieningen (huisvesting in slaapzalen). Support heeft er steun aan werkers van de verschillende partnerorganisaties geboden via snelle interventies bij werkers in situaties van een impasse, regelmatige team-supervisies en opleidingsmodules.

Tot slot, en nog steeds in lijn met haar opdracht om toegang te verlenen tot zorg en hulp, heeft Support een partnerschapsovereenkomst gesloten met de vzw Tele-Onthaal en het Centrum ter Preventie van Zelfdoding in het kader van een project dat gesteund wordt door Rézone (en SSM l'Adret) dat subsidies geniet van de Cocof (« Santé mentale et mobilité »). Dit project is de vrucht van een uitwerking binnen de werkgroep 1 van Rézone waar Support zich in augustus 2020 bij heeft aangesloten. Het is de bedoeling dat in 2021 wordt deelgenomen aan de creatie van tools om een breed publiek te sensibiliseren voor geestelijke gezondheid en dat men zich laat inspireren door het programma van de Premiers Secours en Santé Mentale.

HR- EN BUDGETTAIRE ASPECTEN

Tijdens zijn vele jaren van bestaan heeft het mobiele en multidisciplinaire team van Smes Support zijn samenstelling meerdere malen gewijzigd zien worden door het verkrijgen of verliezen van financiering of partnerschappen (in het bijzonder met 107 Precariteit, zoals hierboven vermeld).

Momenteel bestaat het team uit :

- een coördinatrice (0,5 VTE + 0,1 VTE sinds december 2020) ;
- een psychologe (0,6 VTE) ;
- eene psychologe (0,4 VTE + 0,5 VTE sinds december 2020) ;
- een maatschappelijk werkster psychiatrie (0,5 VTE sinds september 2020) ;
- een gespecialiseerde vormingswerker (0,5 VTE sinds november 2020).

Tot september 2020 had het team dus een uurbelasting van 1,5 VTE, wat natuurlijk extreem weinig was om de drie werkerterreinen tegelijk te verzekeren (interventies, supervisies, opleidingen).

Vandaag, en dankzij de verschillende bijkomende subsidies die eind 2020 werden toegekend (Cocof Santé Mentale et Mobilité, Iriscare Spad en gelijkaardig), is deze uurbelasting gelukkig gestegen tot 3,1 VTE. Overigens staat de aanwerving van een huisarts voor 15u/week in de steigers, wat de belasting in 2021 op 3,5 VTE gaat brengen en waardoor het project zich weer ten volle zal kunnen ontplooiën.

Alle werkers hebben tussen tien en twintig jaar ervaring in de domeinen psychiatrie, grote precariteit en verslavingen. Deze ervaring omvat zowel de eerste als de tweede lijn. Het is immers maar dankzij een uitstekende kennis van de problemen van de eerste lijn dat ondersteuningswerk van de tweede lijn denkbaar is.

VOORUITZICHTEN

Wat de opleidingen betreft, is de doelstelling om het in 2019 ontwikkelde opleidingsprogramma te versterken. De nieuwe omvang van het team zal het immers mogelijk maken om aan nieuwe verzoeken gevolg te geven en nieuwe modules te leiden.

Voor 2021 zijn door diverse actoren al verschillende verzoeken gedaan voor opleidingen rond de thema's geestelijke gezondheid en precariteit, verslavingen en geweld- en crisisbeheer (Les Amis d'Accompagner, de Preventiecel van het OCMW van de Stad Brussel, de Sociale Coördinatie van Vorst, het Centrum ter Preventie van Zelfdoding, de BICO-Federatie). De opname van een huisarts in het team zal bovendien toelaten om een nieuwe module te bouwen die gericht is op artsen.

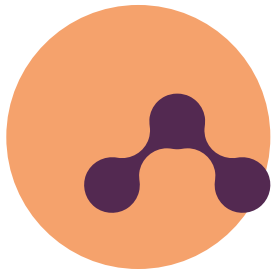
Verschiede hogescholen die een opleiding tot maatschappelijk werker aanbieden, hebben bovendien te kennen gegeven dat ze Support willen uitnodigen in het kader van hun cursussen.

Wat de supervisies betreft, zal het werk dat is aangevat met drie van de vier instellingen (OCMW van de Stad Brussel, OCMW van Sint-Lambrechts-Woluwe, Project ISSUE) voortgezet worden in 2021. Nieuwe verzoeken vanwege accommodaties die beheerd worden door FLUX en Eenoudergezinnen 'Thuis zitten momenteel in de behandelingsfase.

Support zal in 2021 ook haar deelname voortzetten aan de verschillende overleggroepen en werkgroepen (« Mobiele psychiatrische zorg »/GTR « F2 » van het PFCSM ; « Huisvesting en Geestelijke gezondheid » georganiseerd door de gemeentelijke lokale bemiddelingsdienst van Sint-Jans-Molenbeek ; werkgroep 1 de Rézone). De interviews van Connect zullen in 2021 steeds geleid worden door de twee werksters van Support.

Dankzij haar nieuw team zal Support haar activiteiten eindelijk een nieuwe impuls kunnen geven via veelvoudige kanalen om een groter aantal eerstelijns werkers ertoe aan te zetten beroep op haar te doen voor interventies in situaties waar men vast zit met de begeleiding van gebruikers.

Het is echter enkel met een permanent karakter (en een vereenvoudiging) van haar financieringsbronnen (momenteel 6 en quasi elk jaar) dat Support haar inzet op lange termijn kan garanderen op de drie werkterreinen en al haar energie kan concentreren op de kern van haar project.

INLEIDING

De populatie daklozen heeft diverse, complexe en nauw verbonden problemen. Het niet hebben van een woning is een factor die deze problemen veroorzaakt en/of verergert.

Immers, reeds bestaande problemen op het gebied van geestelijke gezondheid of verslaving kunnen het verkrijgen en behouden van een woning bemoeilijken. En voor diegenen die zijn uitgesloten van huisvesting, betekenen de precariteit van hun situatie en de moeilijke levensomstandigheden waaraan ze blootgesteld worden een verzwakking van hun gezondheid in het algemeen en hun geestelijke gezondheid in het bijzonder. Bovendien maakt sociale uitsluiting het moeilijk om toegang te krijgen tot gezondheidszorg. Zonder de veiligheid en stabiliteit van een « thuis » vindt de persoon niet de minimale omstandigheden om de andere domeinen van zijn leven op orde te krijgen (gezondheid, sociale banden, terugkrijgen van rechten, opleiding...). De cumulering van problemen maakt het moeilijk, vaak zelfs onmogelijk, voor deze personen om zorg te krijgen van klassieke hulp en zorgstructuren.

De algemene doelstelling van het Housing First-project van Smes is het verbeteren van de toegang tot hulp en zorg, het welzijn en de veiligheid van daklozen die geen of moeilijk toegang hebben tot een woning wegens gecumuleerde problemen op het gebied van grote sociale precariteit, fysieke gezondheid, geestelijke gezondheid en verslavingen op het grondgebied van het Brussels Gewest.

Door zich specifiek te richten op daklozen met meerdere problemen laat Housing First toe om ze blijvend van straat te halen (90% wordt gehuisvest) en de andere diensten te ontlasten van deze zware profielen die heel tijdrovend zijn. Overigens toont het de mogelijkheid aan om daklozen met een verblijfsvergunning rechtstreeks en efficiënt te herhuisvesten op het grondgebied en om op middellange termijn te streven naar een vermindering van hun aantal op het grondgebied van het Gewest, zelfs naar een einde van dakloosheid op straat.

Housing First heeft momenteel geen erkenning maar past wel in het kader van de Ordonnantie betreffende de noodhulp aan en de integratie van daklozen.

Het afgelopen jaar werd uiteraard gekenmerkt door de crisis van het coronavirus, de lockdown, de toename van de precariteit, nog moeilijkere toegang tot hulp en zorg, verslechtering van de geestelijke gezondheid...

En toch hebben de Housing First-teams van Smes, net als veel eerstelijnsactoren, hun werk zonder onderbreking voortgezet, met een vastberadenheid die soms als compensatie moest dienen voor de afwezigheid van gepast beschermingsmateriaal en de sluiting van diensten die nochtans essentieel waren met betrekking tot de begeleide personen. Soms moest er zelfs nog directer worden tussengekomen, in de vorm van het verstrekken van voedselpakketten, medicijnen of het voorschieten van geld, zelfs het betalen van facturen.

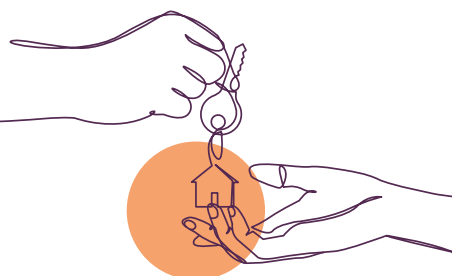
Consequente netwerkvorming is voortgezet met de huidige verenigingen, waarbij men zich aanpaste en nog mobieler en meer beschikbaar werd. De zogeheten « laagdrempelige » diensten hebben hun naam zo'n eer aangedaan aangezien een hernieuwde creativiteit aan de dag werd gelegd om toegankelijk te blijven en de zorg te kunnen verderzetten. Zo was het bijvoorbeeld mogelijk om voorschriften voor methadon of andere medicijnen direct naar de apotheken te sturen om zo een onderbreking in de behandeling te vermijden.

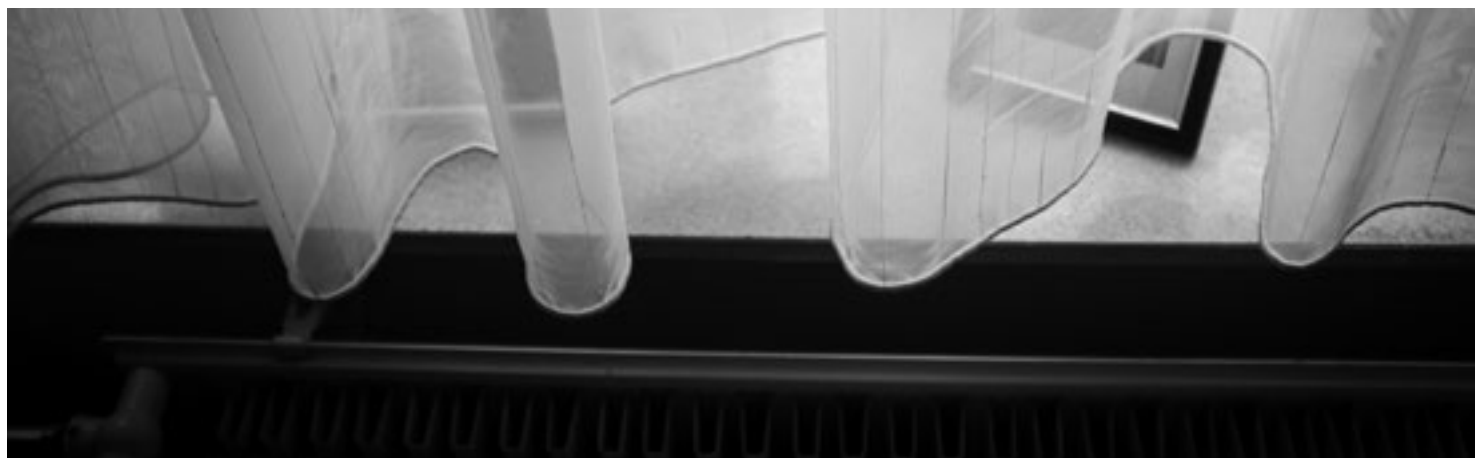
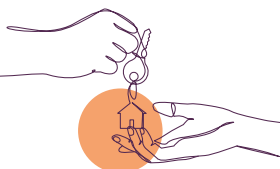
De intreden in woningen waren een tijdlang opgeschort om aan het eind van de lente hervat te worden met aangepaste protocollen. Ondanks de moeilijkere context hebben tien personen hun intrek kunnen nemen in een permanente woning (plus één persoon die begeleid werd naar huisvesting), wat het aantal personen die sinds 2013 door het project geherhuisvest werden op 67 brengt en het aantal personen die momenteel begeleid worden op 56. Het verschil tussen deze twee aantallen komt door de tien personen die eerder zijn overleden en waar er in 2020 jammer genoeg nog een is bijgekomen.

Immers, dankzij huisvesting en begeleiding kon de impact van Covid-19 op de Housing First-huurders aanzienlijk verminderd worden. Onder alle opgevolgde personen werd er slechts één geval vastgesteld. Tijdens deze hele periode werden de begunstigten geïnformeerd, ondersteund, voorzien van materieel, gehandhaafd in hun rechten, verzorgd en werd naar hen geluisterd.

De resultaten die we hier presenteren, tonen aan dat hun algemene situatie niet verslechterd is maar een verbetering vertoont die gelijk is aan deze die in voorgaande jaren werd waargenomen binnen het project. Dit toont eens te meer aan hoe doorslaggevend huisvesting is in het welzijn en de veiligheid van mensen. In combinatie met aangepaste begeleiding laat ze niet alleen herstel toe maar voorkomt ze ook bijkomende problemen.

Terwijl eenzaamheid en isolement grote uitdagingen vormden voor de meeste burgers, werd binnen Smes een nieuw team, transversaal t.o.v. de vier Brusselse Housing First-projecten geïnstalleerd ter bevordering van inclusie en sociale herverbondenheid van alle huurders. Ondanks de sociale en culturele beperkingen heeft ze op participerende wijze tal van instrumenten ontwikkeld voor het scheppen van banden, waaronder een Huurdersraad, een krant, schrijf- en videoateliers of een dag met het voortaan meest bekende transportmiddel van het koninkrijk : de kayak.

PRESENTATIE VAN DE GEBRUIKERS

Aangezien Housing First zich positioneert als aanvulling op de huidige structuren, moet het zich richten tot de meest complexe structuren opdat het project zin zou hebben.

Het Housing First-project van Smes richt zich tot daklozen die op straat leven of in noodhuisvesting verblijven en in de laatste twee jaar minstens zes maanden of in de laatste drie jaar minstens één jaar op straat hebben geleefd of in noodhuisvesting hebben verbleven en die psycho-medisch-sociale problemen cumuleren die zich met name weerspiegelen in problemen op het gebied van geestelijke gezondheid en verslavingen.

Het probleem van dakloosheid wordt volgens de Europese typologie « ETHOS » (categorieën 1&2) als volgt gedefinieerd :

- personen die op straat of in openbare ruimten leven;
- personen in noodhuisvesting.

LDDe problematiek van geestelijke gezondheid verwijst naar de volgende diagnoses : psychose (schizofrenie, paranoia), bipolaire/manisch-depressieve stoornis, zware depressie en borderline-stoornis (met functioneringsproblemen in tal van domeinen tot gevolg).

De problematiek van verslavingen richt zich op chronisch gebruik en misbruik van legale of illegale psychotrope stoffen en de gevolgen ervan voor de gezondheid van de persoon.

Momenteel worden 56 personen begeleid door het project.

Het project richt zich op daklozen die het verst van huisvesting af staan, zonder onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen.

Toch wordt bijzondere aandacht besteed aan specifieke problemen (naast problemen op het gebied van geestelijke gezondheid en verslavingen) waar dakloze vrouwen die in het kader van het project begeleid worden, mee geconfronteerd worden : gewelddadige partner, voorgeschiedenis van verkrachting en daarmee verbonden trauma, vroeger of huidig sekswerk/prostitutie.

**56 PERSONEN
BEGELEID**

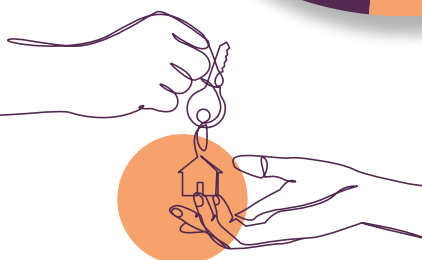
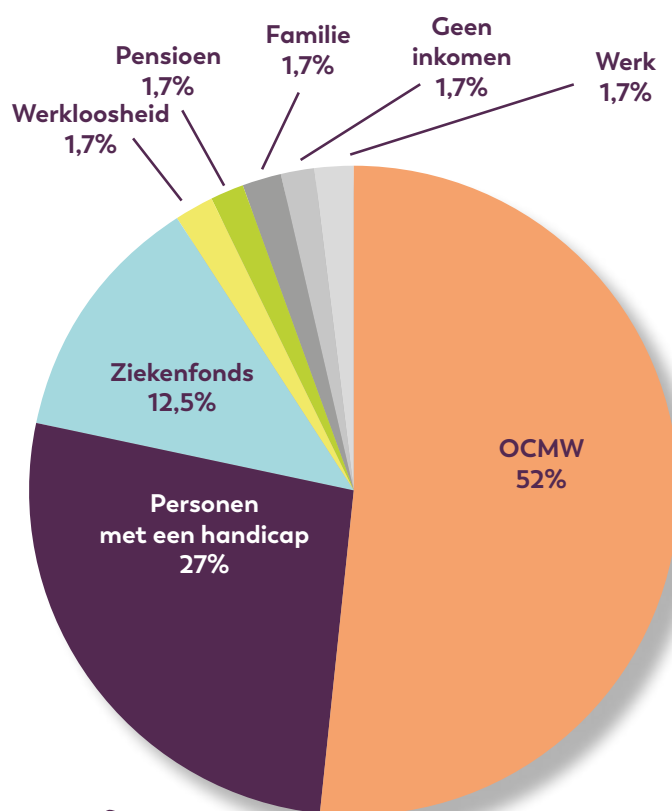
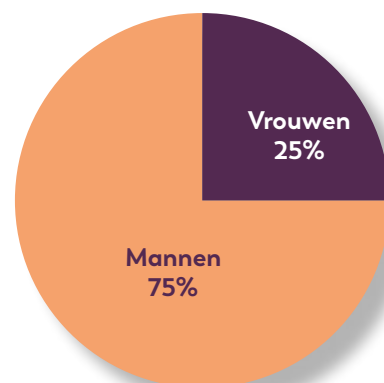
Het team heeft een deskundigheid in het aanpakken van deze moeilijkheden en is met name opgeleid in traumaverwerking.

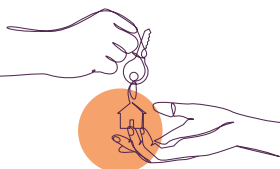
Het dient opgemerkt dat, ondanks hun statuut van slachtoffer van intrafamiliaal geweld, de vrouwen die aan het project deelnemen geen toegang hebben tot de afwijking die de terbeschikkingstelling van een sociale woning toelaat omdat ze niet in opvangtehuizen hebben verbleven (die als enigen gerechtigd zijn om overeenkomsten af te sluiten met de OVM). Het verkrijgen van deze afwijking voor vrouwen die op straat leven zou voor alle vrouwen die met deze moeilijkheden geconfronteerd worden een echte gelijke behandeling toelaten alsook een re-integratie via huisvesting.

Er zijn momenteel tweeënveertig begeleide mannen en veertien begeleide vrouwen, ofwel 25% vrouwen voor 75% mannen. Het is een hoger percentage vrouwen dan men op straat aantreft indien wordt uitgegaan van de telling uit 2018 van La Strada (nu Bruss'Help) : 11,1% vrouwen voor 66,4% mannen, 2,6% kinderen en 19,9% onbekenden, in de openbare ruimten.

Betreffende het inkomen : 29 huurders hangen af van het OCMW en ontvangen een leefloon, 15 krijgen een uitkering van DG Personen met een handicap, 7 ontvangen een vervangingsinkomen van het ziekenfonds, één krijgt een werkloosheidsuitkering, één een pensioen, één persoon wordt financieel ondersteund door zijn familie (dossier bij DG Personen met een handicap lopende), één persoon heeft geen inkomen en één persoon werkt en ontvangt een loon.

De geherhuisveste personen in het kader van het Housing First-project wonen in de volgende gemeenten: Anderlecht, Brussel-Stad, Etterbeek, Vorst, Elsene, Molenbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost, Schaarbeek, Ukkel en binnenkort Evere. Het project werkt in partnerschap met actoren uit gans het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

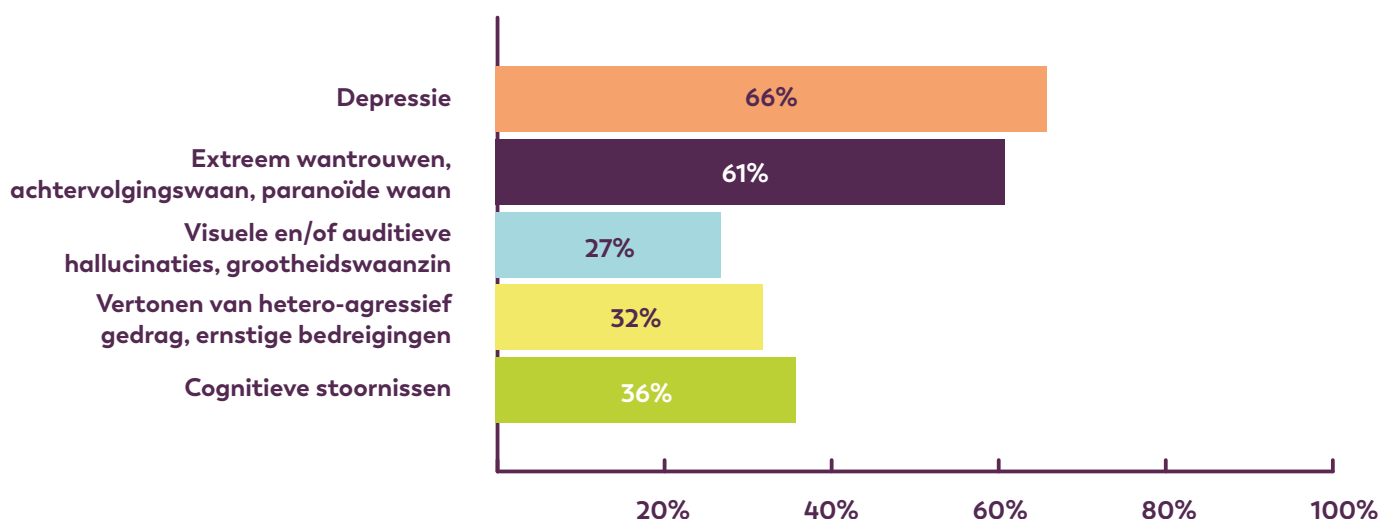

ANALYSE VAN DE ONDERVONDEN PROBLEMEN

GEESTELIJKE GEZONDHEID

- Zware en/of chronische depressie : 66% van de huurders
- Extreem wantrouwen, achtervolgingswaan, paranoïde waan : 61% van de huurders
- Visuele en/of auditieve hallucinaties, groothedswaanzin : 27% van de huurders
- Vertonen van hetero-agressief gedrag, ernstige bedreigingen : 32% van de huurders
- Cognitieve stoornissen : verwardheid, geheugenverlies, desoriëntatie in tijd en ruimte : 36% van de huurders

GEBRUIK (HUIDIG)

De producten die geconsumeerd worden, zijn meestal de volgende : alcohol, misbruik van medicijnen, cannabis, heroïne, cocaïne, amfetamines.

- Volledig gestopt : 7 personen (1 in 2019)
- Slechts één product : 13 personen (8 in 2019)
- Minstens twee producten : 22 personen (11 in 2019)
- Drie producten en meer : 14 personen (22 in 2019)
- Zijn gestopt met minstens één product : 17 personen (10 personen in 2019)
 - 2020 werd gekenmerkt door een globale daling van het gebruik en door een steeds groter wordend aandeel van personen die volledig gestopt zijn.
- Roken van crack : 13 personen (zelfde als in 2019)
- Intraveneus gebruik : 3 personen (6 in 2019)
- Hebben al een overdosis gehad : 13 personen

Is de praktijk van het roken van crack gelijk gebleven, dan is het intraveneus gebruik sterk gedaald, met name als gevolg van de berichtgeving rond de beperking van de risico's.

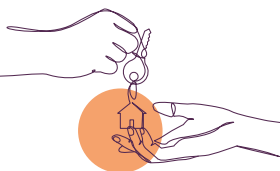
GLOBALE FUNCTIONERINGSSCHAAL

Het dient verduidelijkt te worden dat de cijferwaardering, hoewel gebaseerd op herhaalde en gekruiste waarnemingen, subjectief blijft.

Loc.	In	Huidige score	Loc.	In	Huidige score	Loc.	In	Huidige score	Loc.	In	Huidige score
1	25	55	17	30	70	33	40	45	49	35	35
2	60	90	18	20	55	34	50	No news	50	35	35
3	30	70	19	50	60	35	10	10	51	60	75
4	50	65	20	30	No news	36	40	75	52	60	70
5	35	35	21	30	70	37	30	30	53	30	30
6	20	35	22	60	65	38	70	80	54	30	30
7	20	70	23	35	50	39	40	40	55	30	30
8	35	60	24	30	40	40	50	60	56	35	35
9	40	50	25	30	40	41	20	30			
10	50	60	26	35	20	42	50	60			
11	60	No news	27	30	50	43	20	30			
12	30	55	28	25	30	44	30	40			
13	20	30	29	30	45	45	25	25			
14	30	45	30	30	40	46	30	55			
15	40	55	31	30	30	47	40	60			
16	20	50	32	30	30	48	20	40			

No news : we hebben al minstens 3 maanden geen nieuws.

- Gemiddelde bij de intrede in de woning : 35 (zelfde als in 2019)
- Huidig gemiddelde : 48
- Verbeteringspercentage : 13

INTERPRETATIE

90 : symptomen afwezig of minimaal, functionering bevredigend in alle domeinen, geen andere problemen of bekommernissen dan de zorgen om het dagelijks leven.

80 : als er symptomen zijn, dan zijn ze van voorbijgaande aard en zijn het te verwachten reacties op stressfactoren; hooguit een licht kwaliteitsverlies in het sociaal en professioneel functioneren.

70 : enkele lichte symptomen OF bepaalde moeilijkheden in het sociaal of professioneel functioneren, maar functioneert vrij goed en onderhoudt enkele belangrijke relaties.

60 : matige symptomen OF matig kwaliteitsverlies in het sociaal of professioneel functioneren.

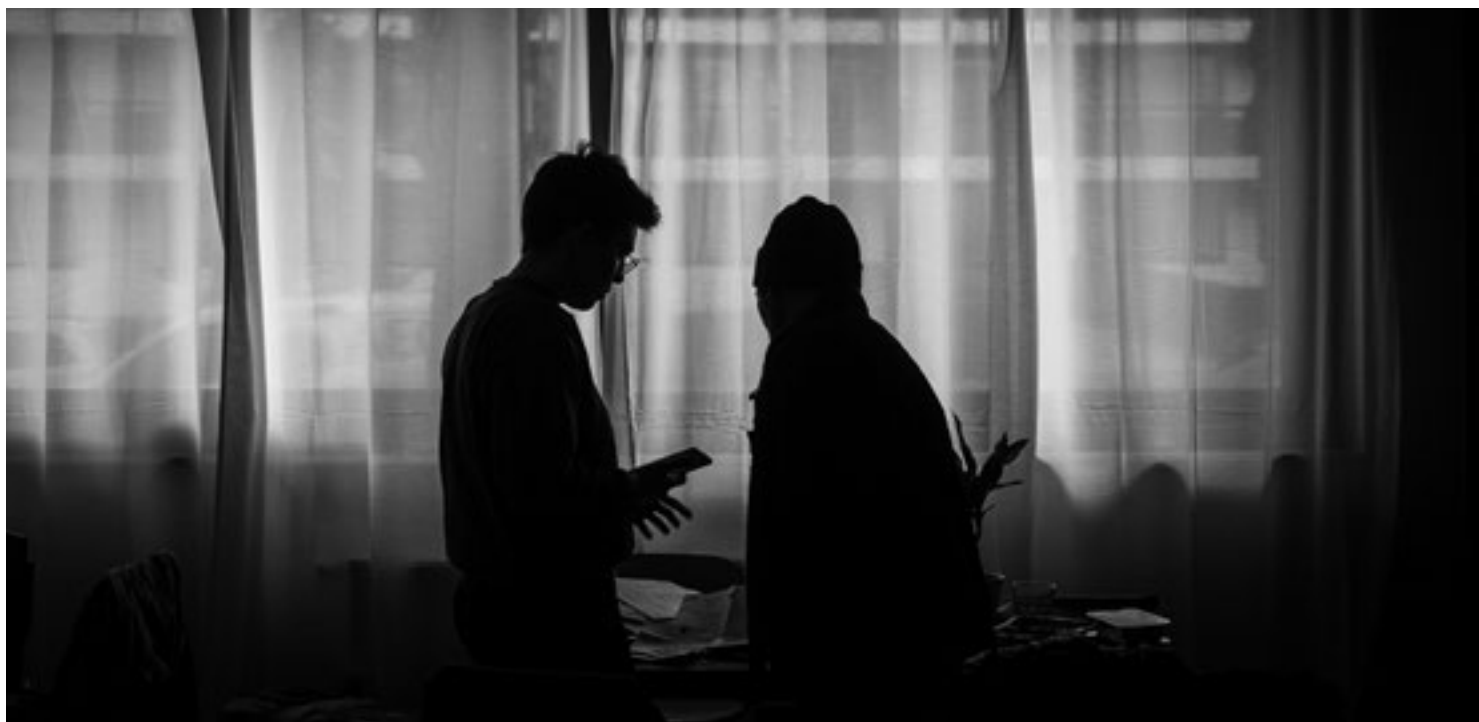
50 : ernstige symptomen (suïcidale gedachten, ernstige dwangmatige rituelen) OF aanzienlijk kwaliteitsverlies in het sociaal of professioneel functioneren (afwezigheid van vrienden).

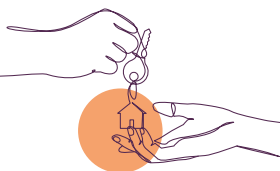
40 : een zeker kwaliteitsverlies in de realiteitszin of de communicatie (soms onlogische, onduidelijke of niet ter zake doende gedachtegang) OF grote insufficiëntie in verschillende domeinen, zoals werk, familierelaties, oordeelsvermogen, denkwijze of humeur.

30 : het gedrag wordt aanzienlijk beïnvloed door waanideeën of hallucinaties OF ernstige verstoring van de communicatie of het oordeelsvermogen (soms onsamenhangend, gedraagt zich ongepast, suïcidale bezorgdheid) OF niet in staat om te functioneren in bijna alle domeinen (blijft de hele dag in bed, is werkloos, heeft geen vrienden).

20 : vormt een zeker gevaar voor zichzelf of anderen (zelfmoordpoging, herhaald geweld, maniakale agitatie) OF handhaaft geen goede lichaamshygiëne (bevuild door ontlasting) OF groot kwaliteitsverlies in de communicatie (uitgesproken incoherentie, stilzwijgen).

10 : vormt een voortdurend gevaar voor zichzelf of anderen (bv. herhaalde uitbarstingen van geweld) OF zelfmoordgebaar met daadwerkelijk verlangen om te sterven.

GEBRUIKTE METHODEN

De gebruikte methoden zijn in overeenstemming met het Housing First-model en de Ordonnantie betreffende de noodhulp aan en de integratie van daklozen.

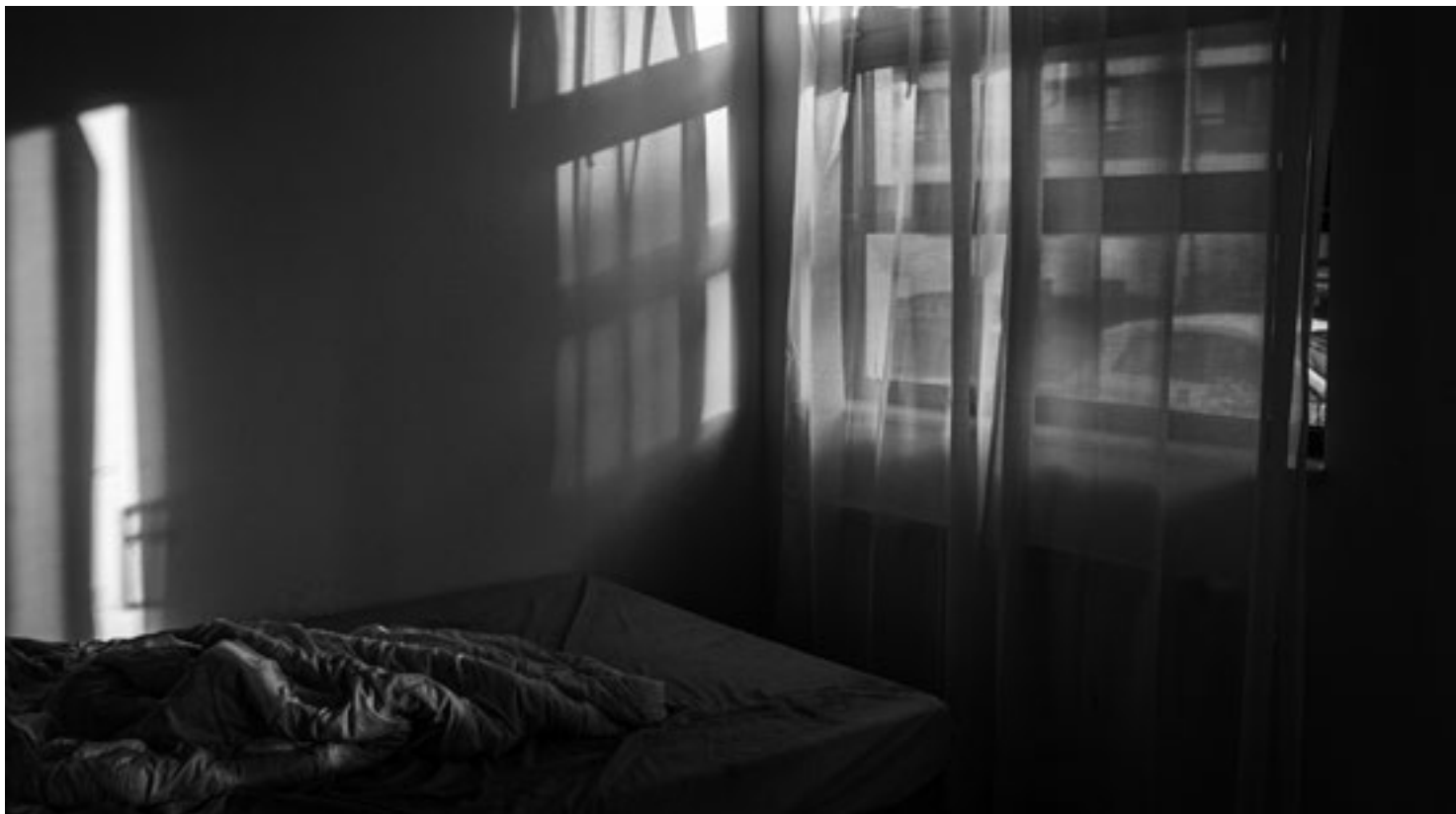
Ze omvatten :

- Ontwikkelen van een sterk partnerschap tussen het publiek en de associatie, in het bijzonder met de verschillende OCMW's en de publieke woningen van het Gewest.
- Handhaven en ter beschikking stellen van een multidisciplinair begeleidingsteam van het type Housing First, een huisvestingsteam en een beheerteam, waarbij elke begeleide persoon toegang wordt gegeven tot de volgende gratis diensten :
 - een psychosociale begeleiding om hen te helpen hun autonomie terug te vinden of beproevingen te doorstaan;
 - een budgetbegeleiding om hen te leren omgaan met hun budget;
 - een administratieve begeleiding om hen te helpen hun sociale rechten terug te krijgen of een baan te vinden;
 - een medische begeleiding;
 - een psychologische begeleiding;
 - een begeleiding van de gebruikers door een risicobeperkende aanpak;
 - een begeleiding bij de huisvesting.

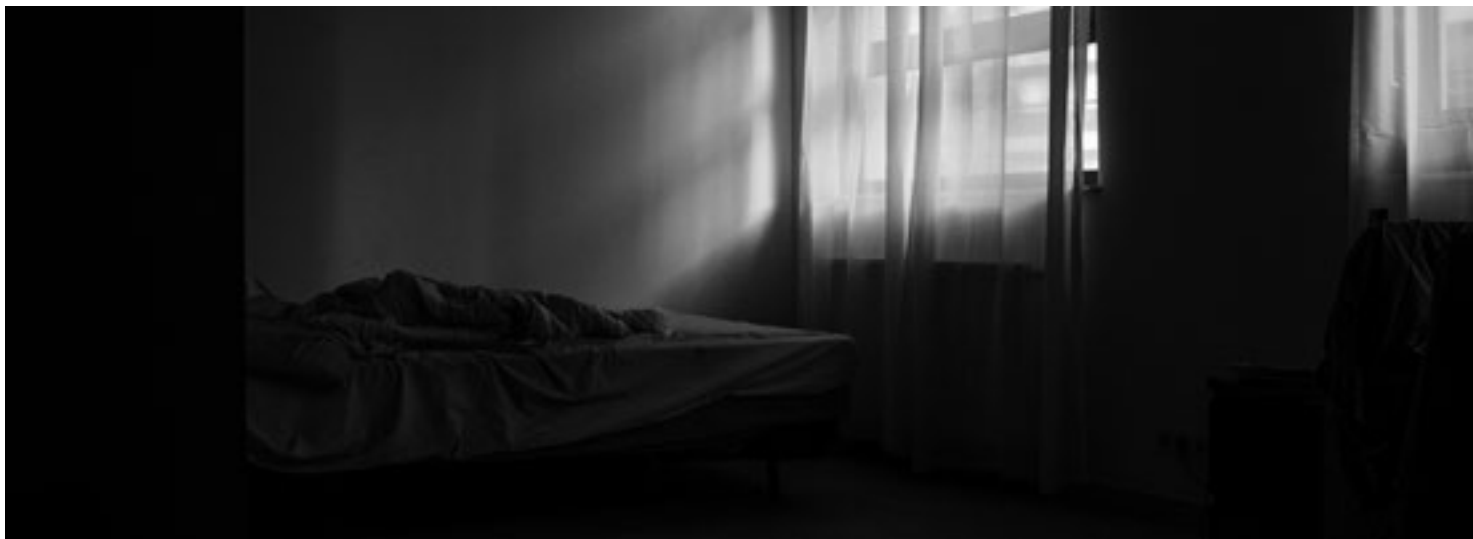
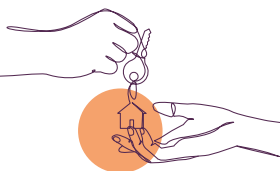
De beoogde diensten kunnen verricht worden door een ander centrum op voorwaarde dat het team van Smes de verschillende actoren coördineert.

- Installeren, inzetten en coördineren van een nieuw team dat streeft naar sociale inclusie en herverbondenheid, dat transversaal is t.o.v. de vier Brusselse Housing First-projecten en dat op participerende wijze een individuele en collectieve begeleiding aanbiedt voor alle begeleide personen (+200).
- Handhaven, aanpassen of aanwenden van de medisch-psycho-sociale netwerken op het kruispunt van de sectoren van precariteit, gezondheid, huisvesting, geestelijke gezondheid, verslavingen of ieder ander netwerk dat toelaat om tegemoet te komen aan de behoeften van het doelpubliek.
- Ter beschikking stellen van publieke of particuliere, individuele woningen tegen een redelijke huurprijs. Ze zijn onmiddellijk toegankelijk vanaf de straat of de diensten voor noodhuisvesting, zonder dat er sprake moet zijn van behandeling of onthouding, volgens een huurovereenkomst van onbepaalde duur, soms voorafgegaan door een transit-huurovereenkomst of een overeenkomst voor preciaire bewoning. Uitzetting gebeurt enkel in geval van niet-naleving van de standaard huurregels.

- Selecteren, via een netwerk van partners, van daklozen (volgens de ETHOS-typologie, categorieën 1 en 2) die geen of moeilijk toegang hebben tot huisvesting wegens gecumuleerde problemen op het gebied van sociale precariteit, fysieke gezondheid, geestelijke gezondheid en verslavingen.
- Huisvesten van 8 tot 12 nieuwe personen in 2021 (volgens de te ontvangen subsidies en de ter beschikking gestelde woningen) en hen een passende begeleiding geven volgens de Housing First-methode :
 - de begeleiding is mogelijk intensief, op maat, mobiel en op vrijwillige basis (keuze door de huurder van de wijze en de frequentie van de begeleiding), met minimaal één ontmoeting per week aan het begin van de begeleiding;
 - de opvolging wordt zo lang voorgesteld als nodig (zelfs na uitzetting);
 - de psycho-medisch-sociale begeleiding is gescheiden van de huisvestingsaspecten. Een dakloze die de woning heeft verloren waarin hij woonde, behoudt dus het recht om te blijven genieten van de diensten van het Housing First-team;
 - een specifieke begeleiding, gericht op sociale inclusie en herverbondenheid, wordt ingevoerd.
- Werken in een klimaat van samenwerking en uitwisseling met de andere Brusselse Housing First-projecten, met name via de Housing First-Koepel en Bruss'Help.
- Bouwen van, organiseren van en deelnemen aan de opleiding van nieuwe werkers en actoren van Housing First in Brussel.
- Evalueren van de voorziening.
- Bevorderen van de communicatie en het denken rond toegang tot huisvesting voor de meest kwetsbaren en personen die meerdere problemen cumuleren, met name door deelname aan sectorale en sectoroverschrijdende platforms en groepen, door publicaties, de organisatie van evenementen en ontmoetingen met de pers.

Het is het dagelijks leven dat de begunstigden van het project het meest bezighoudt. Boodschappen doen, zich klaarmaken om te eten, opruimen, schoonmaken, de vuilnisbakken buitenzetten, wennen aan het lawaai of aan de stilte... zijn allemaal zaken die ontdekt of opnieuw aangeleerd moeten worden en niet vanzelfsprekend zijn.

Zonder te breken met het verleden, neemt huisvesting een belangrijke plaats in, die ten volle de aanwezigheid van verschillende personen in het Huisvestingsteam rechtvaardigt. Het huurcontract, technische vragen en problemen, de banden met de burens, de betaling van de huur en van de kosten, de geleidelijke meubilering maar ook de verhuizingen nemen veel ruimte in beslag in de begeleiding.

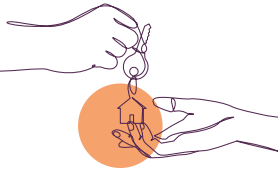
Administratieve vragen komen op de derde plaats en betreffen heel vaak de activering of overmaking van sociale uitkeringen alsook de betaling van facturen en achterstallige bedragen, wat regelmatig leidt tot schuldbemiddelingsprocedures. De covid-crisis heeft deze handelingen bijzonder present, moeizaam en energieverslindend gemaakt.

Het gerechtelijke luik is daarmee verbonden, vaak als uitvloeisel van het gebruik van illegale producten.

8% van de verzoeken betreffen verzoeken voor psychologische bijstand, gericht of in de vorm van een korte therapie, waarbij het uiteindelijk altijd de bedoeling is om een plaats te vinden in het netwerk dat deze kwesties kan begeleiden. 8% betreft medische verzoeken, die eveneens geschikt zijn om gericht te worden aan het netwerk.

Tot slot is er bemiddelingswerk, organisatie van overleg, vragen over verbruik en beheer van crisissen en noodgevallen.

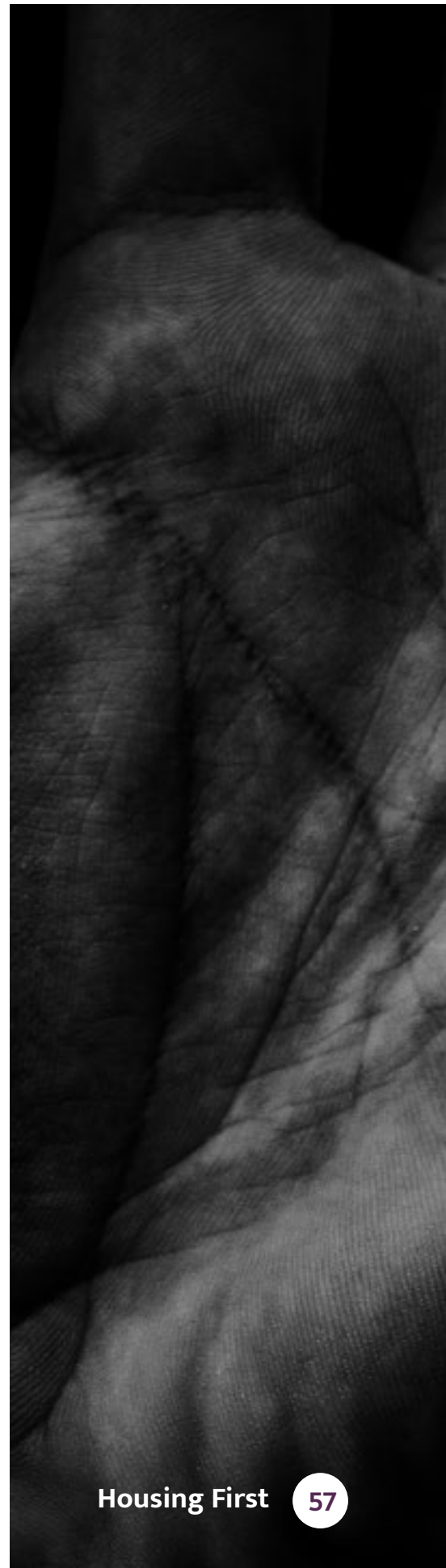
ANALYSE VAN DE RESULTATEN

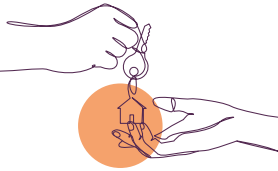
KWANTITATIEVE RESULTATEN

- In de loop van 2020 hebben we 11 nieuwe begeleidingen bij of naar huisvesting uitgevoerd, een toename van 20% van het aantal personen die geherhuisvest werden.
- Deze personen kwamen bovenop de 46 personen die al begeleid werden door het project.
- Jammer genoeg is in de loop van het jaar 1 persoon overleden.
- 90% van de personen die geherhuisvest werden, hebben de huisvesting behouden.
- De woningen waren verspreid over 10 verschillende gemeenten (Anderlecht, Brussel-Stad, Etterbeek, Vorst, Elsene, Molenbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost, Schaarbeek en Ukkel).

KWALITATIEVE RESULTATEN

- Afstemming van het publiek op de vastgelegde criteria inzake cumulering van problemen om zich te verzekeren van de complementariteit met de andere diensten.
- Deskundigheid van het team inzake kwesties op het gebied van dakloosheid, geestelijke gezondheid, verslavingen en huisvesting.
- Ter beschikking stellen van diensten voor psychosociale begeleiding, budgetbegeleiding, administratieve begeleiding, psychiatrische of medische behandeling, herstel van banden met de gemeenschap, sociale en culturele inclusie, begeleiding bij huisvesting.
- Ter beschikking stellen van woningen aan lage prijzen, die onmiddellijk toegankelijk zijn vanaf de straat of de diensten voor noodhuisvesting, zonder dat er sprake moet zijn van behandeling of onthouding, volgens een huurovereenkomst van onbepaalde duur, soms voorafgegaan door een transit-huurovereenkomst of een overeenkomst voor preciaire bewoning.
- Deugdelijkheid van de instellingen van het netwerk die verbonden zijn rond de huurders.
- Ontwikkeling van de sociale integratie en van de herverbondenheid van de huurders.
- Efficiënte partnerschappen met de betrokken OCMW's.
- Verbetering van de toegang tot huisvesting voor daklozen, met name via deelname aan projecten, netwerken, werkgroepen en conferenties.
- Koppeling van het project met de andere Brussels, Belgische en internationale Housing First-operatoren.
- Opleiding van nieuwe Brusselse Housing First-werkers.

VERBONDENHEID (INLEG)

Sinds 2019 staat de sociale herverbondenheid van de huurders centraal in de acties van de vier Brusselse Housing First-projecten – Smes, Diogènes project Station Logement, Infirmiers de rue en New Samusocial project Step Forward – en heeft het de vorm gekregen van een gemeenschaps- en participerend project als gevolg van de vastgestelde eenzaamheid waarin de huurders leven.

Sinds februari 2020 is een nieuw team « Sociale verbondenheid », dat transversaal is t.o.v. de vier HF-projecten, geïnstalleerd dat tot doel heeft elke huurder passende steun te geven. Deze steun is bedoeld om aandacht te besteden aan de verschillende gebieden van het leven die verder gaan dan gezondheid en toegang tot rechten, m.a.w. eigenwaarde en zelfvertrouwen, sociale, gemeenschaps- en familiale banden, activiteiten of opleiding.

Het project is van start gegaan in februari 2020 en wordt tot november 2021 gefinancierd door de Nationale Loterij, de POD Maatschappelijke Integratie en de GGC.

Een externe evaluatie van het project, gefinancierd door het HF Lab en geleid door de Université catholique de Louvain, is lopende.

De kwantitatieve doelstellingen van het project zijn de volgende :

- vormen van een transversaal Verbondenheid-team dat één keer per week samenkomt ;
- organiseren en ontwikkelen van de Huurdersraad één keer per maand ;
- organiseren van minimaal één terugkerende activiteit en drie gerichte activiteiten per maand ;
- minstens 40 verschillende personen laten deelnemen aan de activiteiten ;
- minimaal 20 huurders per maand individueel ontmoeten ;
- huurders naar minstens 10 verschillende plekken per maand helpen gaan, dit organiseren of hen daar naartoe begeleiden.

En de kwalitatieve doelstellingen :

- verminderen van de ongelijkheid op het gebied van sociale gezondheidszorg voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen ;
- vergroten van de toegang tot informatie over hulp en zorg, toegang tot hulpmiddelen, cultuur en vorming, in samenhang met de vastgestelde behoeften. ;
- uitbreiden van de kennis, ontwikkelen van de persoonlijke vaardigheden en het vermogen om te handelen ;
- verbeteren van de aansluiting op de gemeenschap, ontwikkeling van sociale banden en deelname aan de maatschappij ;
- bevorderen van de onderlinge verdeling van kennis en ervaring ;
- ontwikkelen van de sociale contacten van de huurders die opgezocht worden ;
- ontwikkelen en versterken van de banden tussen de vier Brusselse Housing First-projecten.

samusocial
.brussels

Er vinden regelmatige vergaderingen plaats met de vier Brusselse Housing First-projecten, de andere Verbondenheid-projecten in België en het Housing First Belgium Lab.

De gekozen aanpak is een gemeenschappelijke, participerende aanpak die gericht is op het herstel van de persoon.

De gebruikers die deelnemen aan het project worden bepaald door de teams van de vier HF-projecten. In het vervolg worden de doelstellingen van elke opvolging en activiteit gezamenlijk bepaald door de huurders en het Verbondenheid-team en hetzelfde geldt voor een regelmatige evaluatie. In september hebben de gebruikers ook besloten om nauwer betrokken te worden bij de organisatie van de activiteiten.

De gemeenschappelijke activiteiten worden voorgesteld door de gebruikers en besproken in de Huurdersraad, die de collectieve en gemeenschappelijke arbeidsplaats bij uitstek is, of bepaald door het team via een gemeenschappelijke diagnose die gesteld werd. Alle activiteiten staan ook toegankelijk voor personen van buiten HF om nieuwe banden te kunnen scheppen.

De anti-Covid-maatregelen hebben een grote rem gezet op de ontwikkeling van het project, maar we zijn er toch in geslaagd om 29 gebruikers te laten deelnemen en de volgende activiteiten te realiseren :

- één bijeenkomst van de Huurdersraad per maand, behalve tijdens de lockdown ;
- één regelmatige activiteit per maand, namelijk het schrijfatelier, behalve tijdens de lockdown ;
- verschillende gerichte acties :
 - februari : uitstapje naar de bowling, solidaire maaltijden met leerlingen van een lagere school ;
 - maart : radioatelier voor vrouwen, AlloView (WhatsApp-groep gecreëerd tijdens de lockdown om video's te delen) ;
 - april : la Gazette (krant voor en door huurders, ontstaan tijdens de lockdown), AlloView ;
 - mei : AlloView ;
 - juni la Gazette, wandeling naar het Koning Boudewijnpark ;
 - juli : wandeling naar de Boerderij van het Maximilienpark, afvaart van de Lesse met een kayak ;
 - augustus : la Gazette, sportieve wandeling naar het Ter Kamerenbos, presentatie van het audiovisueel atelier ;
 - september : audiovisueel atelier, verrassingswandeling langs het kanaal van Brussel, bezoek aan Pairi Daiza, uitstapje naar de bioscoop ;
 - oktober : audiovisueel atelier, la Gazette, groene ontdekkingswandeling in Anderlecht ;
 - november : audiovisueel atelier, wandeling naar het Ter Kamerenbos ;
 - december : audiovisueel atelier, la Gazette, bezoek aan het AfrikaMuseum, kerstwandeling.

Voor 2021 staan de volgende nieuwe activiteiten op stapel :

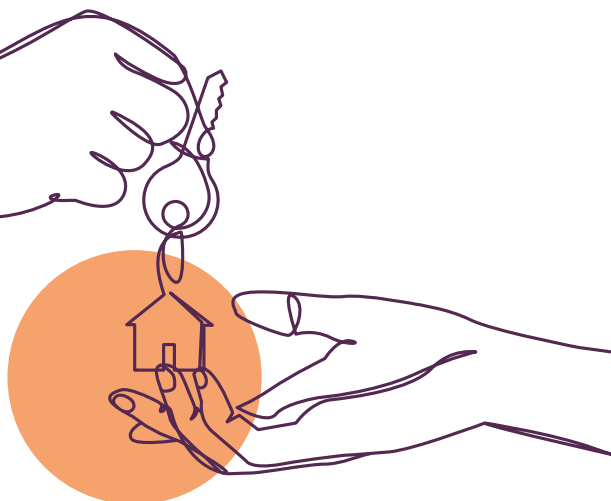
- ciné-club ;
- culturele uitstapjes dankzij het partnerschap met Article 27 ;
- solidaire maaltijd, dit keer georganiseerd door de huurders die iets terug wilden doen voor de kinderen, met de steun van het Verbondenheid-team ;
- teken- & schilderatelier ;
- basisopleiding informatica dankzij een financiering van de Federatie Wallonië-Brussel om de digitale kloof bij de zwakkere bevolkingsgroepen te verkleinen ;
- andere activiteiten in verband met de natuur ;
- een nieuwe activiteit voor vrouwen ;
- andere activiteiten die voorgesteld werden tijdens de bijeenkomst van de Huurdersraad.

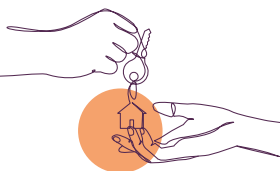
Wat de individuele opvolgingbetreft, proberen we elke huurder twee keer per maand individueel op te zoeken. De bezoeken worden afgelegd met z'n tweeën. We hebben in totaal 23 huurders opgevolgd, waarvan :

- in februari : 3 ;
- in maart : 9 ;
- in april : 9 ;
- in mei : 16 ;
- in juni : 17 ;
- in juli : 17 ;
- in augustus : 18 ;
- in september : 20 ;
- in oktober : 20 ;
- in november : 18 ;
- in december : 16.

**23 HUURDERS
OPDEVOLGD**

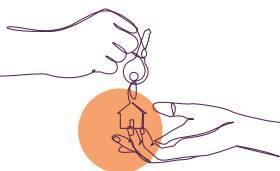

Hieronder enkele voorbeelden van individuele projecten die tot dusver gerealiseerd werden :

- R en K wilden opnieuw contact opnemen met hun kinderen en N met haar mama die ze al jaren niet meer had gezien ;
- M wilde een hondje als gezelschapsdier ;
- R wilde zijn tuin inrichten met planten en buitenmeubelen die gemaakt zijn van paletten ;
- H wilde haar appartement herschilderen om zich meer thuis te voelen en J had hulp nodig om een nieuwe koelkast en een nieuw bed te gaan kopen ;
- M wilde zijn woning verlaten en plekken vinden om te wandelen en aan sport te doen in zijn wijk ;
- B was op zoek naar een plek om muziek te spelen ;
- H, M, K, C en B wilden zich uitdrukken door te tekenen ;
- N wilde koken, iets wat ze al jaren niet meer deed ;
- C wil op stap gaan buiten Brussel en de zoon van R woont ver, ze hebben dus een gratis Hello Belgium Railpass nodig ;
- dankzij een partnerschap met Article 27 konden in februari en maart 12 tickets voor culturele evenementen uitgedeeld worden aan verschillende huurders.

In dit stadium vinden we het nog te vroeg om een gedetailleerde analyse te kunnen maken van de kwalitatieve aspecten, en dit vooral door de pandemie die de opstart van het project vertraagd heeft en ervoor gezorgd heeft dat de aanwezige activiteiten drie maanden lang in stand-by werden gezet en met vertraging hervat werden. We hebben indicatoren op maat gedefinieerd voor de verschillende individuele opvolgingen en de verschillende activiteiten en een opvolgingsproces vastgelegd dat we in 2021 zullen toepassen. Een van de voornaamste middelen om deze analyses uit te voeren en de kwalitatieve veranderingen te registreren betreft individuele fiches en activiteitenfiches.

VERWEZENLIJKNINGEN IN 2020

Het team heeft 907 huisbezoeken (876 in 2019) afgelegd en 288 begeleidingen buiten gedaan (416 in 2019). De lockdown en de vele beperkingen hebben dus weinig invloed gehad op het aantal huisbezoeken, dat gewoonlijk toeneemt volgens het aantal begeleide personen en heel sterk volgens het aantal begeleidingen naar buiten. De voornaamste reden hiervoor is de massale sluiting van de diensten waar de huurders van afhangen (OCMW, dienst voor pensioenen, banken, ziekenfondsen...) en de noodzaak om een groot deel van dit werk per e-mail en telefoon te doen.

Dat is goed voor in totaal 1195 ontmoetingen met de huurders (1292 in 2019, een vermindering van 8%), wat gecompenseerd wordt door een sterke toename van de telefonische contacten (+32%), namelijk van 1706 in 2019 naar 2515 in 2020.

Het begeleidingswerk via het internet werd tot nu niet meegerekend maar er wordt een zeer sterke toename gerapporteerd door de begeleidings- en huisvestingsteams.

Het werk is dus veranderd en er werden protocollen voor telefonische interventie gebruikt om ondanks de moeilijke context kwalitatief werk te blijven leveren en kwalitatieve contacten te onderhouden.

Dit gemengde karakter van fysieke en telefonische contacten weerspiegelt zich in de gemiddelde duur van de uitwisselingen, die werd vastgesteld op 44 minuten, gaande van vijf minuten voor een kort telefoongesprek tot vier uur voor een begeleiding in een dienst. De noodzaak om de huurders vaker buiten te ontmoeten (wanneer ze hun woning niet wilden verluchten of geen mondkapje wilden opzetten) en de onmogelijkheid om in een café te gaan zitten, heeft geleid tot kortere ontmoetingen.

Door de gezondheidssituatie moesten de werkers vaker alleen tussenkomen. 39% van de bezoeken werden met z'n tweeën afgelegd, tegenover 48% in 2019, 2018 en 2017. De afwezigheden wegens ziekte en quarantaine hebben interventies met twee meer stelselmatig bemoeilijkt.

De huurders werden gemiddeld iets minder dan twee keer per maand opgezocht, wat neerkomt op een lichte daling van de frequentie van 2019. Het verschil in het aantal bezoeken per huurder is niettemin zeer groot. Dat gaat van één jaarlijks bezoek voor een gestabiliseerde huurder tot 60 bezoeken voor een ernstig verwarde huurder, actieve consument, wiens huisvestingsbeheer een gestage aanwezigheid vereist en die tijdens het jaar is moeten verhuizen. Zoals hierboven vermeld, heeft de telefoon deze ontmoetingen grotendeels aangevuld.

907 HUISBEZOEKEN

1195 ONTMOETINGEN

1706 TELEFONISCHE CONTACTEN

3710 CONTACTEN IN TOTAAL

Het aantal contacten met de huurders schommelt ook in functie van :

- het moment van de begeleiding : het is hoger in het begin wegens de stappen in verband met de intrede in de woning (inschrijving in de gemeente, activering van inkomen, contacten met de eigenaar, overdracht van apotheek...), de stress die dat teweegbrengt bij de huurder en de start van de begeleiding die vaak meer ondersteuning en aandacht vereist;
- de frequentie van de crisissen en problemen op het vlak van geestelijke en fysieke gezondheid;
- het al of niet aanwezig zijn van een netwerk rond de persoon en de mogelijkheden voor het creëren van een lokaal netwerk voor aangepaste zorg;
- afspraken die niet geleid hebben tot een ontmoeting van de persoon;
- het aantal gestabiliseerde huurders.

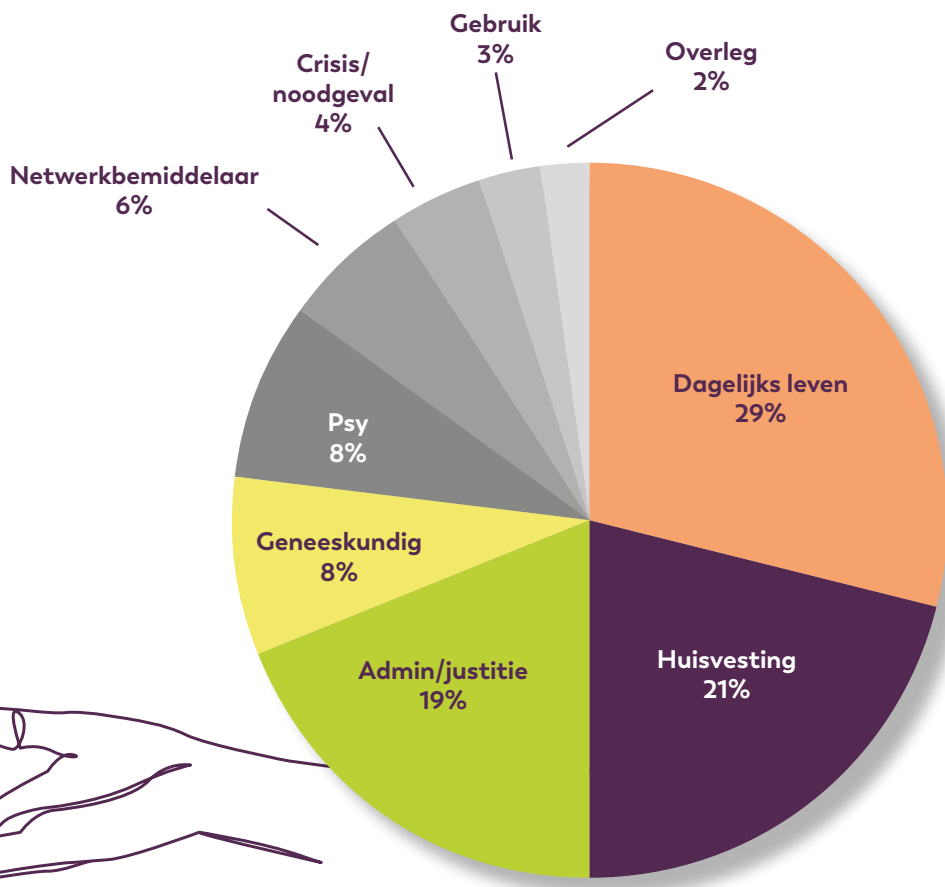
27% van de afspraken konden niet doorgaan wegens afwezigheid (268 afspraken) of annulering (53 afspraken) door de huurder, een daling van 9% ten opzichte van het voorgaande jaar. Dat komt op een totaal van 321 geplande bezoeken die niet konden doorgaan. De verplaatsingsbeperkingen hebben waarschijnlijk een invloed gehad op deze gegevens en hebben toegelaten om de persoon vaker te zien wanneer een afspraak was gemaakt. Deze cijfers kunnen ook geïnterpreteerd worden als naleving van de lockdown-maatregelen door de begeleide personen.

Wanneer een persoon regelmatig afwezig is, worden verschillende middelen gebruikt om dit te verhelpen (planning, telefoon, klok, regelmaat van de bezoeken, niet-beoordeling, respect voor het ritme van de persoon...).

In 2020 was de opvolging van de huurders door het team goed voor 3710 contacten. In 2019 waren er 3467 contacten, wat dus een stijging van 7% betekent.

De redenen voor deze ontmoetingen hadden betrekking op de volgende domeinen :

- Netwerkbemiddelaar : 6%
- Overleg : 2%
- Crisis/noodgeval : 4%
- Huisvesting : 21%
- Psy : 8%
- Gebruik : 3%
- Geneeskundig : 8%
- Admin/justitie : 19%
- Dagelijks leven : 29%

GRENZEN, REMMEN EN NIET-GEDEKTE BEHOEFTE

Het aantal daklozen die beantwoorden aan de Housing First-criteria betreffende cumulering van problemen inzake leven op straat, psychische aandoeningen en verslavingen ligt ver boven het aantal personen die gehuisvest werden in het kader van het project. De verzoeken voor herhuisvesten en begeleiding afkomstig van daklozen, burgers en zowel particuliere als publieke structuren blijven constant (ongeveer één per week). Het project moet dus groeien om aan al deze behoeften te kunnen voldoen.

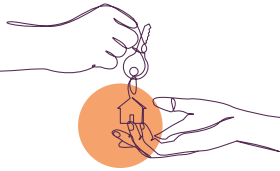
Op het niveau van de teams : de begeleidingsratio in de Housing First-teams bedraagt 8 gevolgd door voltijds equivalent. Deze financieringen moeten duurzaam zijn, de aanwerving van ervaren profielen met aangepaste diploma's toelaten en toelaten om de teams te versterken voorafgaand aan de intreden in de woning zodat het intensieve karakter en de kwaliteit van de interventies behouden blijft.

Netwerkvorming is essentieel en overigens sterk aanwezig in de projecten die verband houden met het herstelplan; de arbeidstijd moet dus dienovereenkomstig afgestemd worden.

Op het niveau van de woningen : de toegang tot permanente woningen die van goede kwaliteit zijn en verspreid zijn over de stad, blijft de kern van het project en kan niet in aanzienlijke mate verbeterd worden zonder de directe steun van de overheid. De huidige huisvestingen steunen op een broos partnerschap met 16 verschillende operatoren, wat voor een zeer aanzienlijk energieverbruik zorgt.

Directe toegang tot een percentage van de nieuwe toewijzingen inzake sociale huisvesting zou een aanzienlijke besparing van tijd en efficiëntie vormen.

HR-ASPECTEN

HET BEGELEIDINGSTEAM

Het is van het type Assertive Community Treatment (ACT).

Het betreft een mobiel, multidisciplinair team dat speciaal samengesteld is om om de meest complexe profielen te kunnen begeleiden en in het bijzonder personen die op straat hebben geleefd en problemen op het vlak van geestelijke gezondheid, verslaving en fysieke aandoeningen cumuleren.

Gezien de toename van het aantal opvolgingen en conform het Housing First-model wordt in januari 2021 een tweede team van het type Intensive Case Management (ICM) geïnstalleerd.

Het begeleidingsteam ontmoet de huurders thuis of bij begeleidingen buiten. Het houdt zich bezig met problemen van psycho-medisch-sociale aard en werkt aan de integratie van de personen in de gemeenschap.

HET TEAM HUUROPVOLGING, « CAPTATION ET CRÉATION DE LOGEMENTS »

Het vervult de volgende opdrachten :

- shuuroopvolging van 56 huurders van het project (contact, voorbereiding van intrede in de woning, kleine interventies, opvolging van de betalingen, betalingsachterstand...);
- samenwerking met de nieuwe cel SIL van l'Ilôt;
- contactpersoon van de 16 huidige verhuurders en van de nieuwe voor 2021 (financiële, administratieve en technische diensten, directies)
- bouw van en deelname aan de projecten ISSUE (Peterbos, Log'Iris, Trois Pommiers) en EVERECITY ;
- onderzoek naar en invoering van modulaire huisvesting;
- contactpersoon van vermogensbeheerders in geval van problemen met de huur;
- band met de 7 verenigingen (DIOGENES, Samusocial, Pierre d'Angle, Ariane, la Gerbe, Transit, Le Lama) en de verzendende OCMW's en organisatie van het comité van verzenders;
- zoeken naar nieuwe woningen (ontmoeting van nieuwe eigenaars, woningbezoeken,...)
- lid van de RvB, AV, het stuurcomité of de werkgroep voor projecten inzake de creatie van woningen : Archi Human, Bru4home, Cel « capteur et créateur de logements », Sohonet ;
- ontwikkeling van veelbelovende projecten die geïdentificeerd werden in het onderzoek dat voor ons in 2017 gevoerd werd door Muriel Vander Ghinst.

BEHEER VAN HET PROJECT, VAN HET TEAM EN VAN DE WONINGEN

Het beheer van het project en van de woningen verwijst :

- naar woningen die gehuurd worden door Smes via het systeem van de glijdende huurovereenkomst (9 woningen);
- naar woningen waarvoor de vzw financieel borg staat;
- naar het beheer van de voorschotten van huurwaarborgen.

De teams komen bijeen met een frequentie van één vergadering per week voor het begeleidingsteam en één vergadering om de veertien dagen voor het huisvestingsteam en het beheerteam.

Alle werkers nemen deel aan opleidingen en worden gezamenlijk gesuperviseerd (één keer per maand) alsook individueel voor diegenen die dat wensen (momenteel 6 personen).

OPLEIDINGSOPDRACHT

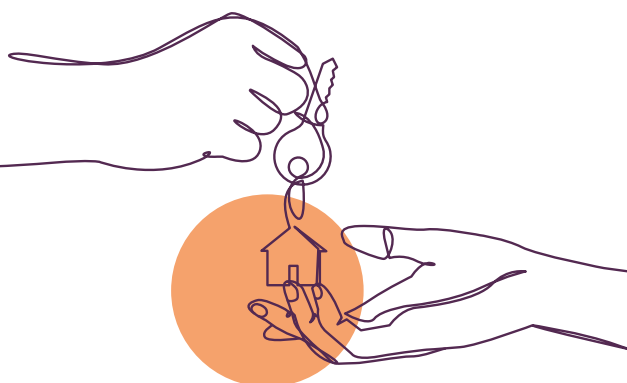
De coördinatrice van het Housing First-project van Smes is gecertificeerd in Housing First door de Housing First Europe Hub.

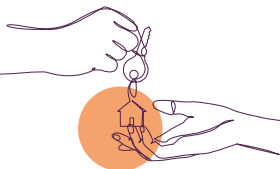
Er worden twee modules voorgesteld in partnerschap met het Housing First Belgium Lab :

- de eerste module is de basissokkel die de grondbeginselen van Housing First bijbrengt. Ze beantwoordt aan de doelstelling van verspreiding van het model. Ze richt zich op een zo groot mogelijk publiek dat geïnteresseerd is in de Housing First-module;
- de tweede module geeft les in de concrete toepassing van de begeleidingstechnieken van Housing First. Ze is bestemd voor werkers die al (prioritair) praktische Housing First-begeleidingservaring of andere praktische begeleidingservaring in huisvesting hebben.

Een opleiding naar de coördinatoren toe is in voorbereiding.

De deskundigheid van het project wordt regelmatig ingeroepen in de vorm van opleidingen over de thema's van : begeleiding bij huisvesting, koppeling tussen geestelijke gezondheid en huisvesting, risicobeperking en agressiebeheersing.

VOORUITZICHTEN

- Opsplitsen van het multidisciplinaire begeleidingsteam in twee teams : een team van het type Assertive Community Treatment (bestaande uit experts gespecialiseerd in verschillende domeinen) en een nieuw team inzake Intensive Case Management (bestaande uit psychosociale begeleiders, plus huisartsen) om de werking te optimaliseren binnen een visie van een sterke toename van het aantal huurders.
- Ter beschikking stellen van publieke en particuliere woningen. Conform de Housing First-methode zijn deze woningen individueel en tegen een redelijke huurprijs. Ze zijn onmiddellijk toegankelijk vanaf de straat of de diensten voor noodhuisvesting, zonder dat er sprake moet zijn van behandeling of onthouding, volgens een huurovereenkomst van onbepaalde duur, en zijn verspreid over de stad. Deze opdrachten worden idealiter toevertrouwd aan de Cel « Capteur et Créateur de Logement » van de vzw l'Ilot en aan de vzw Bru4Home.
- Selecteren, via partnerschappen, van daklozen (volgens typologie ETHOS, categorieën 1 en 2) die geen of moeilijk toegang hebben tot huisvesting wegens gecumuleerde problemen op het gebied van sociale precariteit, geestelijke gezondheid en verslavingen (psycho-medisch-sociale moeilijkheden).
- Herhuisvesten van 12 nieuwe personen en hen begeleiden volgens de Housing First-methode.
- Handhaven, aanpassen en aanwenden van de medisch-psycho-sociale netwerken op het kruispunt van precariteit, huisvesting, geestelijke gezondheid, verslavingen of ieder ander netwerk dat toelaat om tegemoet te komen aan de behoeften van het doelpubliek.
- Voortzetten van onze opleidingsactiviteiten m.b.t. Housing First.
- Versterken van de partnerschapsontwikkeling tussen het publiek en de associatie met samenwerkingen op het terrein.
- Ons werk en onze methode kaderen binnen de activiteiten van Bruss'Help.
- Versterken van de transversaliteit tussen de Brusselse Housing First-projecten en voortzetten van de communautarisering van bepaalde aspecten van het werk (sociale verbondenheid, logistiek...).
- Voortzetten van onze betrokkenheid bij het project sociale integratie en verbondenheid dat gemeenschappelijk is voor de vier Brusselse Housing First-operatoren maar gedragen wordt door Smes (coördinatie, fysiek onthaal, beheer van het personeel...).
- Meedenken over herhuisvesten van en toegang tot hulp en zorg voor de meest kwetsbare daklozen, met als doel het aantal daklozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest drastisch te verminderen.

ALGEMENE VOORUITZICHTEN

Na het jaar 2020, waarin zich Smes sterk ontwikkeld heeft, is het de wens van de teams en van de raad van bestuur dat 2021 een periode van stabilisering wordt. Dat houdt met name een verhuis naar nieuwe, ruimere en meer comfortabele lokalen in. Als alles goed gaat, wordt het ook het jaar waarin het dossier wordt samengesteld met het oog op de erkenning van Housing First vanaf 2022, een erkenning waar al sinds 2019 op gewacht wordt.

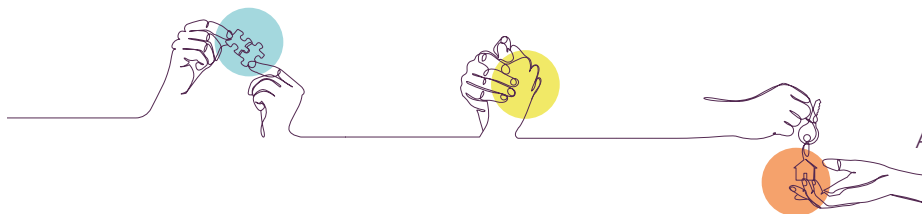
Want in de ogen van haar publiek blijft Smes een precaire organisatie : in 2021 zal 90% van het budget nog steeds afhangen van gerichte financieringen (facultatieve overheidssubsidies en particuliere steun). Als de projecten globaal beschouwd vandaag de wind in de zeilen hebben om hun kruissnelheid te halen, dan kan deze op elk moment afnemen bij gebrek aan structurele financiering. De grootste uitdaging voor de vereniging blijft dus om haar voorzieningen te verankeren in een wetgevings- of regelgevingskader, wat nog een hele onderneming is voor sectoroverschrijdende projecten. De enige voorziening die vandaag een meerjarige financiering geniet, is Connect, dat onlangs haar erkenning als ambulante gezondheidsnetwerk verlengd zag met drie jaar : tot 2023.

Hoewel de vooruitzichten voor Housing First zoals hierboven vermeld hoopgevend zijn, blijft het belangrijkste probleem voor het project vandaag de toegang tot huisvesting voor haar publiek. Het Noodhuisvestingsplan dat begin 2021 onthuld werd door de Brusselse regering heeft de ambitie om daarop te antwoorden met een dubbele oproep tot het indienen van blijken van belangstelling, enerzijds voor de creatie van sociale woningen door de gemeenten en de OCMW's, en anderzijds voor de terbeschikkingstelling van woningen door de SVK's. De resultaten worden echter ten vroegste in 2020 verwacht.

Het zijn natuurlijk de teams PAT (weliswaar nog splinternieuw) en Support (dat daarentegen het oudste is van Smes) die vandaag financieel het zwakst zijn. Nochtans blijft hun werk ter ondersteuning van de eerstelijnsactoren essentieel om te kunnen voorzien in de zorg voor mensen die problemen cumuleren, getuige de verzoeken die ze wekelijks krijgen van diverse organisaties.

Terwijl 2021 een jaar moest zijn van brede debatten rond de organisatie van de sociale gezondheidssector in Brussel (aangezien de regering die werkt aan de opstelling van haar Geïntegreerd welzijns- en gezondheidsplan en de ambulante federaties van hun kant zich mobiliseren rond een « politieke visienota » ⁷⁾, is het dus te hopen dat sectoroverschrijdend werken een prominente plaats zal innemen.

7 Beschikbaar op de site van de CBCS : https://www.cbcs.be/IMG/pdf/cbcs_dossier_2020_fr_pages_v3.pdf?2623/82afea9958b0489b7dc8618c10e3583466096164.

FINANCIERINGEN

- Cocom : 921.916,32€
- Cocof : 130.768€
- Loterie Nationale : 113.424,5€
- Fe-Bi : 78.750€
- CERA : 16.998,30€
- Iriscare : 11.955,79€
- AVIQ : 8.883,34€
- Recettes de prestations : 6.450,11€
- Fondation pour l'Aide aux Projets Humanitaires - NIF : 4.790,63€
- Cotisations : 3.300€
- Dons : 1.640€

